

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	2.Kf.700.486/2024/7.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselői:	dr. Kovács Krisztián egyéni ügyvéd (felperesi képviselő1 címe) és Ügyvédi Iroda1 (felperesi képviselő2 címe.; eljáró ügyvéd: dr. Góbi János)
Az alperes:	Magyar Nemzeti Bank (1022 Budapest, Krisztina krt. 6.)
Az alperes képviselője:	dr. Subai Gáspár kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	piacfelügyeleti ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (20. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 105.K.701.876/2023/19. számú ítélete

Ítélet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 2.600.000 (kétfmillió-hatszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára fizessen meg 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2015. május 22. napjától üzletszerű bizalmi vagyongazdálkodás végzésére engedéllyel rendelkező gazdasági társaság, más alperesi engedélyhez kötött tevékenység végzésére nem jogosult. 2018. június 27. napja és 2022. január 19. napja között 5 általa kezelt vagyon (trust) vagyongazdálkodóként 8 személlyel (4 gazdasági társasággal és 4 természetes személlyel) összesen 27 esetben kötött, mintegy 29 milliárd forint összegben pénzkölcsön nyújtására irányuló szerződést, amely szerződések megnevezése is kölcsönszerződés volt, s melyekben az adósok a kölcsön visszafizetését kamattal vállalták.

[2] Az alperes hivatalból indított ellenőrzést a felperesnél a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 90. § (1) bekezdés a) pontja, valamint a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdés i) és h) pontja szerinti pénzügyi szolgáltatási tevékenységek vizsgálatára, az ellenőrzését utóbb kiterjesztette a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja szerinti pénzkölcsön nyújtása pénzügyi szolgáltatási tevékenység vizsgálatára. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 3. §-a szerinti hivatalbóli eljárásban részletes bizonyítási eljárást folytatott le, vizsgálta a felperes pénzügyi számláit, adatszolgáltatást kért be, helyszíni ellenőrzést tartott, a felperes több munkavállalóját nyilatkoztatta, a fellelt számítógépek adattartalmát lementette, tanúként hallgatta meg a felperes főkönyvelőjét, korábbi képviselőjét, értékelte a bizalmi vagyongazdálkodási szerződést (a továbbiakban: BVK szerződés), a felperes nyilatkozatát, elemezte a kölcsönszerződéseket, adatszolgáltatást kért az adósoktól. Mindezen vizsgálat után olyan kölcsönöket azonosított, ahol a felperes olyan személyeknek nyújtott kölcsönt, akik vonatkozásában engedély nélkül végezhető csoportfinanszírozás nem valósult meg.

[3] A vizsgálat eredményeként meghozott határozatszámmal számú határozatával az alperes azonnali hatállyal megtiltotta, hogy a felperes engedély nélküli pénzügyi szolgáltatási – így különösen pénzkölcsön nyújtási – tevékenységet végezzen, továbbá az engedély nélkül végzett pénzkölcsön nyújtási tevékenység miatt 300 millió forint piacfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte. A határozatának indokolásában elemezte a háromoldalú bizalmi vagyongazdálkodási jogviszonyt, a vagyonrendelő, a vagyongazdálkodó továbbá a kedvezményezett szerepét a bizalmi vagyongazdálkodókról és tevékenységük szabályairól szóló 2014. évi XV. törvény (a továbbiakban: Bvktv.) 3. § (1) bekezdésére és (3) bekezdés c) pontjára is figyelemmel. A felperesi kölcsönnyújtási tevékenységet trustonként vizsgálta megállapítva, hogy a vizsgált valamennyi kölcsönszerződés valódi tartalma szerint is kölcsönszerződésnek minősült, az kamatfizetésére vonatkozó kikötést is tartalmazott. A kölcsönügyletek tekintetében a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontja szerint üzletszerűség valamennyi fogalmi eleme megvalósult: kamat kikötése mellett nyújtotta a kölcsönt a felperes, így a nyereségszerzési célzat megállapítható; a rendszeresség is fennáll, mert a kölcsönnyújtás meghatározott időn belül ismétlődő tevékenység volt; az adósokkal ugyan a felperes a kölcsönszerződéseket megelőzően hitelszerződéseket kötött egyfajta keretmegállapodásként, ugyanakkor ezek olyan mértékben általános jellegűek voltak, hogy azokból az egyes kölcsönszerződések paramétereire nem lehetett egzakt következtetést levonni. Részletezte a határozatának indokolásában, hogy az adósok közül mely vállalkozás tekintetében állapított meg csoportfinanszírozást kivételszabályként. A jogsértés miatt intézkedésként az MNB tv. 93. § (1) bekezdés a) pontja alapján a tevékenység megtiltását, valamint d) pontja szerint a bírság kiszabását alkalmazta. Utóbbi körben részletezte a bírság összegének meghatározásánál figyelembe vett szempontokat, az enyhítő és súlyosító körülményeket.

A kereset és a védírat

[4] A felperes a keresetében az alperesi határozat megsemmisítését kérte. Az eljárási jogszabálysértések körében hivatkozott az ügyintézési határidő túllépésére, arra, hogy az alperes a piacfelügyeleti eljárást 2021. december 17. napján indította, a határozatát pedig csak 2023. április 20. napján hozta meg. A két időpont közt eltelt 490 nap meghaladja az MNB tv. 90. § (2) bekezdés a) pontja szerinti 6 hónapos ügyintézési határidőt, a határidő megtartottságát a határozatában az alperes nem indokolta, utalt továbbá az Ákr. 103. § (4) bekezdése szerinti bírságkiszabási tilalomra és arra, hogy az MNB tv. 49. § (4) bekezdése alapján mely időtartamok nem számítanak be az ügyintézési határidőbe. Nem tekintette indokolt eljárási cselekménynek az eljárás 3 hónapos felfüggesztését a cégjogi változások bevétele érdekében. Sérrelmezte, hogy nem szerzett tudomást a vizsgálat tárgyáról a jogosulatlan pénzkölcsön nyújtási tevékenység tekintetében, az alperesi megbízólevél ezzel kapcsolatos információt nem tartalmazott. Állította, hogy az alperes megsértette a tényállás-feltárási kötelezettségét, a bizonyítási eljárást is hiányosan folytatta le, sértette az indokolási kötelezettségét is, mindezek miatt téves következtetést vont le az üzletszerűség törvényi követelményeinek fennállására vonatkozóan. Az alperes ignorálta a felperes által hivatkozott adójogi szabályokat, nem tért ki a vagyonkezelési szerződés lényegi elemeire, az adókat csak szelektíven nyilatkoztatta, nem minden lényeges körülményt vett figyelembe. Nem vizsgálta a haszonszerzés, gazdagodás kérdését, azt, hogy miért került sor kamatkikötésre, lényeges tényállási elem, hogy kamat megfizetésére döntő többségében nem került sor, a nyereségszerzési cél nem állapítható meg. Az alperes nem adta magyarázatát az előre egyedileg meg nem határozottság körében, hogy milyen következtetés levonására alkalmas az összefoglalása és a kölcsönszerződések mely elemei alapján minősítette ekként az ügyleteket. Vitatta a rendszeresség törvényi feltételeinek teljesülését, álláspontja szerint ez nem állapítható meg. Az alperes a kölcsönszerződéseket az ügy egyedi körülményeit illetően nem elemezte, a felperes által lényegesnek tartott elemeket nem értékelte. Hangsúlyozta, hogy a kölcsönszerződések kivétel nélkül előrehozott vagyonkiadások voltak, amit az indokolt, hogy a már rendelkezésre álló, de számvitelileg még nem megképezhető nyereségből a kezelt vagyon likviditást tudjon biztosítani a kedvezményezett részére. A kölcsön nyújtása a kedvezményezett részére történt, ami a bizalmi vagyonkezelői kötelezettség teljesítéséhez volt szükséges, az engedély erre kiterjedt. Az alperesnek meg kellett volna vizsgálnia, hogy a Hpt. 6. § (5) bekezdés b) pontjára figyelemmel az egymással szolgáltatási jogviszonyban álló vállalkozások vagy természetes személyek által adott halasztott fizetés vagy előleg nyújtás történt-e, mert ez nem minősül pénzkölcsön nyújtásnak, a kivételi kör így megállapítható lett volna. A csoportfinanszírozás kapcsán az alperes nem vizsgálta, hogy a vagyonrendelő a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti speciális jogosultságai miatt tőkekapcsolat nélkül is ellenőrző befolyást gyakorol, nem tért ki arra, hogy a Hpt. 6. § (1) bekezdés 18. pont d) alpontjának alkalmazásától milyen alapon tekintett el. Hiányosnak tartotta az alkalmazott bírság körében adott alperesi indokolást, a keresetben részletezettek szerint vitatta a bírság összegének megállapítása körében végzett mérlegelés okszerűségét. Indítványozta, hogy az elsőfokú bíróság kezdeményezze az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) előzetes döntéshozatali eljárását az ügy érdeméhez tartozóként állított, indítványozott kérdésekben.

[5] Az alperes a védiratában kérte a keresetnek mint alaptalannak az elutasítását. Érvelése szerint az ügyintézési határidőt megtartotta, a tényállás-tisztázási, bizonyítási- és indokolási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A tárgyi pénzkölcsön szerződéseket azonosította, az üzletszerűség valamennyi törvényi fogalmi elemének fennállása aggálytalanul megállapítható. A marasztalás alapjául szolgáló pénzkölcsön ügyletek kivételi körbe, csoportfinanszírozás körébe nem tartoznak, ezért jogszerűen tiltotta meg a felperesnek a további engedély nélküli tevékenység végzését és alkalmazta az okszerű mérlegeléssel kiszabott bírságot.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Az ítéletének indokolásában az ügyintézési határidő megtartottsága tekintetében kifejtette, hogy az Ákr. 81. § (1) bekezdése rögzíti a hatósági döntés kötelező tartalmi elemeit. Amennyiben a közigazgatási szerv az ügyintézési határidőt megtartotta, nincs olyan kötelezettsége, hogy erről a határozatának indokolásában számot adjon. A védirat tartalma alapján megállapította, hogy az MNB tv. 49. § (4) bekezdése szerinti kieső idők figyelembevételével a 90. § (2) bekezdése szerinti ügyintézési határidő megtartottnak tekintendő. A cégjogi változások bevétele érdekében alkalmazott alperesi felfüggesztést indokolt eljárási cselekménynek tekintette, melynek időtartama nem számított be az ügyintézési határidőbe, a felperes a felfüggesztésről rendelkező végzést önálló jogorvoslattal nem támadta, továbbá nem adta okszerű indokát, hogy a felfüggesztés és annak tartamával az ügyintézési határidő meghosszabbodása milyen okból jogszabálysértő. Az alperes által lefolytatott bizonyítási eljárás terjedelmére és komplexitására, annak időigényes voltára figyelemmel az alperes az ügyintézési határidő megtartottsága mellett sem sértette az ésszerű határidőben történő döntéshozatal követelményét figyelemmel a 4/2023. Jogegységi határozatban foglaltakra is.

[7] Az eljárás tárgyról történt tudomásszerzése tekintetében kifejtette, hogy az alperes eljárása nem a megbízólevéllel indult, ahhoz joghatás nem társult, erre figyelemmel nem jogszabálysértő, hogy a megbízólevél a pénzkölcsönnyújtásra vonatkozó tevékenység ellenőrzése tekintetében nem tartalmaz információt. A 2022. július 29. napján kelt bizonyítási eljárás lezárásáról szóló értesítés volt az első irat, amelyből a felperes 2022. augusztus 3. napján tudomást szerzett az alperesi vizsgálat pénzkölcsön nyújtására vonatkozó irányáról, ebben az alperes a további bizonyítási indítványai előterjesztésére hívta fel a felperest, a részére iratbetekintést biztosított, a felperes a vizsgálat tárgyát nem kifogásolta. Mindemellett a felperes egyik törvényes képviselője az alperesnek 2022. január 31. napján küldött e-mailjében utalt a kölcsönszerződés főbb adataira, tehát ezen a napon már tudomással bírt az alperesi vizsgálat irányáról. A felperes törvényes képviselője a bírósági eljárás során tett nyilatkozatában megerősítette, hogy a piacfelügyeleti eljárás sajátosságával a felperes tisztában volt.

[8] Az alperes a tényállás-tisztázási-, bizonyítási- valamint indokolási kötelezettségének eleget tett, az engedély nélküli pénzkölcsön nyújtási tevékenység körében a lényegi elemeket vizsgálta, arról a határozatának indokolásában számot adott. Nem valósított meg lényeges eljárási jogszabálysértést az alperes azzal, hogy a döntéshozó képviselőit a megelőző eljárásban nem hallgatta meg, a felperes ugyanis az eljárás során írásbeli nyilatkozatot tett, részletesen kifejtette jogi álláspontját. Azzal, hogy az alperes szóbeli nyilatkozattételre nem hívta fel a felperesi képviselőket, a tényállás-tisztázási kötelezettségét nem sértette. Az alperes ugyan csak néhány felperesi ügyfelet hallgatott meg az eljárása

során, ugyanakkor a felperes nem jelölte meg, hogy mely további információ volt várható az ügyfelek meghallgatásától, amely a határozathozatalt ránézve kedvező irányban befolyásolta volna. A felperesi tevékenység jogszerűségének megállapításához szükséges releváns tényeket az alperes feltárta, a további ügyféli meghallgatásoktól nem volt eredmény várható, amely az alperesi minősítésre érdemben kihatott volna. A rendelkezésre álló adatok alapján az alperes érdemi döntést hozhatott, további bizonyítási cselekményeket nem kellett végeznie.

[9] Az alperes nem sértette az indokolási kötelezettségét azzal, hogy a felperes által hivatkozott adójogi szabályokat nem vette figyelembe, ugyanis az eljárásban nem az adójogi jogszabályoknak való megfelelést, hanem a pénzügyi tevékenységre vonatkozó jogszabályokat kellett vizsgálnia.

[10] Az ügy érdemében rögzítette, hogy a felperes pénzkölcsön nyújtási tevékenység végzésére nem rendelkezett engedéllyel, kizárólag bizalmi vagyonkezelési szerződésekkel összefüggő tevékenységet végezhetett. A felperesi jogi érvelés lényege az volt, hogy a pénzkölcsön nyújtása a BVK szerződéssel összefüggő kötelezettség teljesítése, egyfajta előzetes vagyonkiadás érdekében létrehozott konstrukció volt. Az előzetes vagyonkiadás jogintézményét a hazai jogi szabályozás nem ismeri, a felperes ezen jogintézmény helyettesítőjeként tekintett a kölcsönszerződés alkalmazására. Az ügy lényegi kérdését az képezte, hogy végezhető-e kölcsönnyújtási tevékenység alperesi engedély hiányában arra hivatkozással, hogy az a BVK szerződés teljesedésbe menéséhez szükséges. A felperesi hivatkozással szemben a Ptk.-beli illetve a Bvktv.-ben meghatározott speciális rendelkezéseket az alperesnek nem kellett figyelembe vennie, az alperesnek az volt a feladata, hogy a tárgyi kölcsönnyújtási tevékenységet piacfelügyeleti szempontból minősítse. Az a körülmény, hogy a felperes tevékenységével szemben korábban panaszt nem terjesztettek elő, az ügy megítélése szempontjából nem releváns. Az alperesnek a hatályos magyar jogszabályok alapján kellett elbírálnia a felperes tevékenységét, ezért a felperes által felhozott külföldi példák a keresetét nem alapozhatták meg.

[11] A Hpt. 6. § 40. pont b) pont ba) alpontja szerinti pénzkölcsönnyújtás tekintetében a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése alapján vizsgálni kellett, hogy a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontjában rögzített üzletszerű tevékenység fogalmi elemei fennállnak-e. Az ellenérték fejében nyereség- illetve vagyonszerzés végett végzett tevékenység mint feltétel tekintetében az alperes helytállóan vette figyelembe, hogy valamennyi kölcsönnyújtás kamatkikötéssel történt, továbbá a felperesi értelmezés szerint is a kölcsönnyújtási tevékenység a bizalmi vagyonkezelési alaptevékenység körében értelmezendő. Amennyiben a felperes a BVK szerződések mintegy eszközcselekményének tekinti a kölcsönnyújtást, szintén megállapítható a nyereségszerzési cél, a felperes az alaptevékenységét nyilvánvalóan ezen cél elérése érdekében végezte, mint az adott piacon működő gazdasági társaság. Az a körülmény, hogy bizonyos szerződések tekintetében kamatfizetés nem történt, továbbá a kedvezményezett személye megegyezett az adós személyével, a jogi minősítést nem befolyásolta.

[12] A rendszeresség körében helytállóan került értékelésre, hogy a felperes 5 éven keresztül több alkalommal kötött kölcsönszerződéseket, ugyanakkor az alperes jogsértőnek kizárólag azokat az egyes trustok kapcsán kötött jogügyleteket tekintette, amelyekkel összefüggésben több kölcsönszerződés megkötésére is sor került. Az alperes nem kizárólag összességében állapított meg rendszerességet, hanem az egyes trustokon belül úgyszintén azonosította annak fennállását. A Hpt. Nagykomentárja (Nagykomentár a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvényhez - Gálfalvi Géza / Kovács Erika / Palasikné Kirschner Dóra / Seregdi László) rendszerességhez fűzött magyarázata szerint az egy gazdasági év alatt egy alkalomnál többször folytatott gazdasági tevékenység rendszeresnek tekintendő, ez a feltétel a jelen tényállás esetén megvalósult.

[13] Az egyedileg meg nem határozottság törvényi feltétele tekintetében az alperes a határozatának 62. oldalán nevesített kölcsönszerződések tekintetében jogszerűen vonta értékelési körébe, hogy azok az adott felek között korábban megkötött hitelszerződésekre hivatkozással kötettek, és ezen utóbbiak tartalmából nem volt arra nézve következtetés levonható, hogy az adott kölcsönszerződések mely feltételekkel kerülnek a későbbiekben megkötésre. Az egyes trustokon belül több kölcsönszerződést is kötöttek a részes felek, továbbá a kölcsönszerződések módosítására is több alkalommal került sor.

[14] Az üzletszerűség fennállása tekintetében az alperesnek az egyes jogszabályi feltételeket nem önmagukban, hanem az egyes szerződések kapcsán kellett értelmeznie a több éven keresztül folytatott BVK szerződéskötés relációjában. Az üzletszerűség a felperesi tevékenység tekintetében megállapítható függetlenül attól, hogy az összegek folyósítása két esetben nem történt meg, ez a kölcsönszerződés jogi minősítését nem befolyásolta. Mindezekre tekintettel az alperes a felperes vizsgált tevékenységét mind formai, mind tartalmi értelemben jogszerűen értékelte pénzkölcsönnyújtási tevékenységnek, mely tekintetében az üzletszerűség Hpt. szerinti fogalmi elemei maradéktalanul fennállnak.

[15] A csoportfinanszírozás körében a Hpt. 6. § (1) bekezdés 3., 11., 18. és 78. pontjára figyelemmel az alperes a határozatának 2.1.2. pontjában részletesen elemezte, hogy a BVK szerződésekkel összefüggésben a csoportfinanszírozás fennállását csak azon esetekben fogadta el, amikor az vállalkozások között jött létre. Amennyiben a kölcsönszerződés nem vállalkozások között valósult meg, úgy a csoportfinanszírozás fennállásának megállapíthatósága önmagában kizárt. Mindezekre figyelemmel az alperes helytállóan azon esetekben állapította meg a csoportfinanszírozásnak való megfelelést, amikor a kölcsönszerződések két, a felperes által kezelt trust között jöttek létre. A Ptk. 6:136. §-a alapján a bizalmi vagyonkezelési jogviszonyban a vagyonkezelőt a vagyonrendelő és a kedvezményezett nem utasíthatja, a BVK tevékenység során a felperes maga dönt a vagyonkezelés mikéntjéről, mindemellett a vagyonrendelő és a kedvezményezett szerződésekből fakadó jogosultsága ellenőrző befolyásként nem azonosítható. Ellenőrző befolyás a Hpt. fogalomrendszerében rögzített vállalkozások között jöhet létre, amennyiben az alperes ilyet azonosított, úgy arra határozati megállapítást a felperes terhére nem tett.

[16] Az ítéletének [53]-[55] bekezdésében az elsőfokú bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (5) bekezdése alapján kifejtette, hogy a bíróság összegének körében végzett alperesi mérlegelést okszerűnek tartotta, az annak megdöntésére alkalmas érvelést a felperes a keresetében nem adott elő.

[17] Az elsőfokú bíróság elutasította a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmét figyelemmel arra, hogy az általa megfogalmazott kérdések nem az uniós jog értelmezésére, hanem az ügy érdemi eldöntésére irányultak, azok a CILFIT kritériumoknak nem feleltek meg, továbbá a hivatkozott jogforrásokra az alperes a határozatát nem alapította.

A fellebbezés, a fellebbezési ellenkérelem

[18] A felperes a fellebbezésben kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperesi határozat megsemmisítését. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítására irányult. Fellebbezésének indokolásában hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontját, a 6. § (1) bekezdés

40. pont b) pont ba) alpontját, 5. § (2) bekezdését, 6. § (1) bekezdés 116. pontját, 6. § (5) bekezdés b) pontját, a 4/2023. Jogegységi határozatban foglaltakat, az MNB tv. 90. § (2) bekezdését, a Kp. 84. § (2) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4)-(5) bekezdését, továbbá jogkérdésben eltért a Kúria Kfv.I.35.230/2023/9. számú közzétett határozatában foglaltaktól.

[19] Az ügyintézési határidő megtartottsága tekintetében az 5/2017. (III. 10.) AB határozatra és a 17/2019. (V. 30.) AB határozatra utalással elemezte az anyagi jogi szankció célját és kiemelte azt a követelményt, hogy az eljárás alá vont személy nem állhat hosszú ideig a vele szemben alkalmazható szankciók fenyegetésének hatása alatt, ez sértené a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát is. A keresetében foglaltakat megismételve hangsúlyozta, hogy az eljárás megindításának és a határozat meghozatalának időpontját figyelembe véve az alperes eljárása 490 napig tartott, ezzel nem tartotta meg az alperes a törvény által biztosított 6+3 hónapos ügyintézési határidőt. A határozatának indokolásában elmulasztotta megjelölni azokat az eljárási cselekményeket és időtartamokat, amik nem számítanak bele az ügyintézési határidőbe, ezzel sérült a fegyveregyenlőség elve, a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy állást tudjon foglalni a határidő megtartottságáról. Az alperes kizárólag a per folyamán adott elő tényelőadást a határidő megtartottságáról, ugyanakkor a Kúria Kf.V.39.011/2020/9. számú határozata értelmében a védiratában a határozata indokolását nem egészítheti ki. Önmagában az alperesi határozat fenti indokolásbeli hiánya alapot ad a határozat megsemmisítésére, mivel az alperes gyakorlatilag belehajszolta a felperest a határidő megtartottságával kapcsolatos megtámadási keresetbe. Az alperes a határidő túllépés tekintetében nem vette figyelembe annak a 4/2023. Jogegységi határozatban rögzített eljárásjogi következményeit: a határozat nem tartalmazta, hogy bár nem tartotta meg az objektív határidőt, mégis jogszerűen hozhatott bírságot kiszabó határozatot; nem tudott továbbá megfelelni a jogegységi határozatban előírt 4 mozzanatos teszt követelményének, nem vonta mérlegelési körébe a határidő túllépés ügyfélre gyakorolt hatásait.

[20] Az elsőfokú bíróság jogsértő módon utasította el az EUB előzetes döntéshozatali eljárásnak kezdeményezésére vonatkozó kérelmét, a CILFIT kritériumokat teljesen félreértette. Minden előzetes döntéshozatali eljárás voltaképpen az ügy érdemi eldöntésére irányul, az uniós jog tartalmának értelmezésére vonatkozó felperesi igényt a CILFIT kritériumok éppen, hogy erősítik. A jelen ügyben szereplő releváns kérdéseket az EUB még nem értelmezte, abban a magyar bírói gyakorlat sem alakult még ki, a per tárgyát képező ügy precedensértékű abban a tekintetben, hogy minősíthető-e jogosulatlan pénzügyi szolgáltatásnak – és ekként szankcionálható-e – a kezelt vagyonból a kedvezményezettnek nyújtott kölcsön. A CILFIT-ítélet a 10. pontjában felsorolja, hogy mikor nem köteles a tagállami bíróság az EUB eljárását kezdeményezni, a jelen esetben azonban nem erről van szó. Az EUB-hoz intézett kérdések lényegét az képezi, hogy a magyar jogalkotó által is implementált uniós jog szerint van-e helye jogszerű alperesi marasztalásnak. Az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben az alperes a felperes által hivatkozott jogszabályokra (Hpt., Bvktv. és MNB tv.) alapította a határozatát, mind a három törvény EU-s jogharmonizációs záradékkal rendelkezik, azok az EU jognak való megfelelést szolgálják. A fellebbezésének [18] bekezdésében megismételte az EUB-hoz intézendő előzetes döntéshozatali kérdéseit, mely kérdések értelmezése az EUB által szükséges a per érdemi eldöntéséhez, azon uniós jogszabályok szerint is, amelyeknek való megfelelést a fent részletezett magyar jogszabályok szolgálják. Az elsőfokú bíróság a fenti releváns kérdésekben nem kezdeményezte az EUB előzetes döntéshozatali eljárását, továbbá a Kp. 84. § (2) bekezdését és Pp. 346. § (4)-(5) bekezdését sértő módon nem adott számot az ítéletének indokolásában a mellőzés okairól. Ki kellett volna fejtenie, hogy milyen tények és jogszabályi rendelkezések alapján mellőzte a kérelmét, az elutasító álláspontja következményeként pedig köteles lett volna értelmezni az

uniós jogot. A felperes által hivatkozott uniós jogszabályok a magyar jogszabályok jogharmonizációs rendelkezései alapján alkalmazandók, ezt azonban az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe. A Kúria Kfv.IV.37.780/2021/7. számú precedensképes határozata alapján az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelem elutasítását az elsőfokú bíróságnak az ítéletében meg kellett volna indokolnia, állást kellett volna foglalnia abban, hogy a vonatkozó kérdés releváns-e, eltér-e a magyar szabályozás az irányelv adta keretektől. Az irányelv alkalmazásának kérdését vagy az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése útján, avagy az ügyre vonatkozó értelmezéssel kellett volna meghatároznia. Amennyiben a kérdéskört az EUB már értelmezte, az alapul fekvő EUB ítéletet kellett volna megjelölnie, mindezekkel azonban az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában adós maradt. Az EUB előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésénél a Kúria 2013-as joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleménye is előírja a CILFIT kritériumok vizsgálatát, ezt a tesztet azonban az elsőfokú bíróság nem végezte el. A joggyakorlat elemző csoport összefoglalója utal a CILFIT ítélet szigorú módszertani szabályaira a mellőzés kapcsán, megjelöli a mellőzés eseteit és azt, hogy ezen eseteket miként kell verifikálnia a nemzeti bíróságnak. Az elsőfokú bíróság nem tért azonban ki arra, hogy miként verifikálta a mellőzést, ezen eljárása a fellebbezés [25] bekezdésében hivatkozott uniós eseti döntésekre figyelemmel is jogsértő volt. Egyben indítványozta, hogy a másodfokú bíróság maga forduljon az EUB-hoz a már megjelölt előzetes döntéshozatali kérdésekben, melyek megválaszolását követően lesz abban a helyzetben, hogy az ügyben érdemben döntsön.

[21] A tényállás-tisztázási- és indokolási kötelezettség kapcsán a Kúria Kfv.I.35.230/2023/9. számú eseti döntésére utalással kifejtette, hogy az ügyletek egyedi körülményeinek feltárásával kell állást foglalni az ügy érdemében. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy az alperes eljárása miért tekinthető jogszerűnek azzal, hogy a fenti követelményt mellőzte, a felperes által hivatkozottakat figyelmen kívül hagyta, a felperesi jognyilatkozatokat nem a tartalmuk szerint értékelte, az alperes által megállapított tényállás hiányosságait és ellentmondásait az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. Az alperest valóban nem terheli parttalan tényállás-feltárási- és bizonyítási kötelezettség, azonban az elemi bizonyítási cselekmények lefolytatása – adott esetben a felperesi vezetők, az adósok képviselőinek tanúkénti meghallgatása – nem tekinthető ilyennek, a felperes által indítványozottak szerint az alperesnek további 5 embert kellett volna meghallgatnia, mely a 490 napos eljárási határidőbe bele kellett volna, hogy férjen. Utalt az MNB honlapján található 2021. évi állásfoglalásra, mely szerint a szerződések vizsgálata nem szorítkozhat a konkrét szerződés egyes elemeinek egyedi meghatározására, az ügyletek nem a szerződések létrejöttének pillanatára vonatkozóan vizsgálandók, hanem figyelembe kell venni az azt megelőzően fennállt körülményeket is. Mindezek alapján az alperesnek fel kellett volna tárnia valamennyi kölcsönügylet vonatkozásában külön-külön a teljes tényállást, a szerződéskötési- és az azt megelőző körülményeket, a szerződő felek akaratát. Ennek az alperes nem tett eleget, ehelyett a felperesi magatartást mintegy mintázatként vizsgálta, az elsőfokú bíróság pedig nem értékelte, hogy az alperes a tényállás-tisztázási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett-e. Hangsúlyozta, hogy nem volt olyan törvényi kötelezettsége, hogy megjelölje, milyen többletinformációtól várható az ügy érdemében rá nézve kedvező hatás, amennyiben azonban az alperes ennek megjelölésére felhívta volna, azt teljesíti. A hivatalból indult eljárásban a tényállás tisztázásának kötelezettsége a hatóságot, nem pedig az ügyfelet terheli. Az alperes csak szelektálva, a saját koncepciója mentén nyilatkoztatta az adósokat, az alperesi határozat 1. számú táblázatában felsorolt 1-2., 4-11. és 22-27. számú kölcsönügyletek tekintetében sem a felperest, sem az adósok képviselőit nem hallgatta meg, az 1-27. számú szerződések tekintetében semmilyen kérdést nem tett fel a felperes képviselőinek illetve a munkavállalóinak. Mindezek alapján a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy a vele szemben megfogalmazott gyanúval kapcsolatban érdemben nyilatkozzon, bizonyítási

indítványt terjesszen elő. Az elsőfokú bíróság az alperesi érvelést elfogadva nem tulajdonított jelentőséget a megbízólevél tartalmának, mely nem tartalmazta a jogosulatlan pénzkölcsön nyújtási tevékenység vizsgálatát. A hatósági eljárás akkor indul, amikor arról az ügyfél tudomást szerez, ez az időpont pedig a megbízólevél átadásának időpontja. A megbízólevél a vizsgálat alapidokumentuma, ez határozza meg a hatósági eljárás kereteit, garanciális jelentőséggel bír, ennek relativizálása a tisztességes eljárás alapelvének semmibe vételét jelenti. Az elsőfokú bíróság annak ellenére adott helyt ebben a körben az alperesi érvelésnek, hogy azt bármilyen jogszabályi hivatkozással alátámasztotta volna, a megbízólevelet relativizáló jogszabályi rendelkezés nem létezik.

[22] Az ügy érdemében kifejtette, hogy az alperes nem tekinthetett el az érintett szerződések konkrét és részletes, tételes elemzésétől. A Kúria Kfv.I.35.230/2023/9. és Kf.V.39.011/2020/9. számú eseti döntéseiben foglalt iránymutatások alapján az alperes akkor járt volna el helyesen, ha valamennyi kölcsönügylet esetében egyediesített vizsgálatot végez a hitelfelvevők kapcsán. Az elsőfokú bíróság nem indokolta az ítéletében, hogy az ügyleteket miért nem kellett az alperesnek szerződésenként vizsgálnia.

[23] Az üzletszerűség tekintetében az alperesnek nem csak a kivételszabályok alkalmazhatóságát, hanem azokat a hivatkozásokat is értékelnie kellett volna, amelyeket jelzett. A konkrét ügyben kiemelt jelentősége van a kölcsönfelvevők személyének és a kölcsönügyletek keletkezési körülményeinek, az ezekre is figyelemmel levő egyediesített vizsgálat nem helyettesíthető azzal, hogy az alperes a kölcsönszerződéseket kezelt vagyonként (trustonként) vizsgálta, semmi alapja nincs annak a megállapításnak, hogy a trust mindig ugyanolyan típusú szerződéseket köt.

[24] A Kúria a fent említett eseti döntéseiben rögzíti, hogy az alperesnek a Hpt. szerinti minősítése alapján miként kell eljárnia, és milyen sorrendben kell értékelnie az ügyleteket. Az első lépés az ügyletek kötelmi szempontú meghatározása a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontjára és (3) bekezdésére figyelemmel. Ebben a körben figyelemmel kellett volna lenni arra, hogy a 10. és 19. számú kölcsönszerződések nem jöttek létre, a Hpt. 6. § (1) bekezdés 40. b) pont ba) alpontja értelmében pénzkölcsönnyújtás, pénzösszeg rendelkezésre bocsátás nem történt. Az alperes elmulasztotta összevetni a felperestől lefoglalt iratokat az általa beszerzett bankszámlaforgalmi adatokkal, ugyanakkor az elsőfokú bíróság elfogadva az alperesi álláspontot jogsértően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a folyósítás elmaradása nem releváns körülmény, arra azonban nem adott választ, hogy a folyósítás nélküli kölcsön miként meríti ki az engedély nélküli pénzkölcsönnyújtás tényállását. A második lépcsőben elemezni kellett volna, hogy a vizsgált szerződések a Hpt. 6. § (5) bekezdés a)-e) pontjaiban foglalt kivételek alá esnek-e. Az alperesnek és az elsőfokú bíróságnak is észlelnie kellett volna, hogy a vizsgált ügyletek a Hpt. 6. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kivétel körébe tartoznak, a kölcsönök a felek közt fennálló tartós jogviszonyra tekintettel kerültek folyósításra, azokat a Hpt. kirekeszti az engedélyköteles tevékenységek köréből. Az elsőfokú bíróság ítélete nem indokolta, hogy az alperes mi alapján nem volt köteles a Hpt. 6. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kivételszabály szerződésenként elkülönülő vizsgálatára. Az alperes a határozatában nem adta indokát, hogy miért tért el a Hpt. szabályozási logikájától és miért mulasztotta el a Hpt. 6. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kivétel vizsgálatát. Az alperes 2016. áprilisában közzétett állásfoglalása áruszállítási jogviszony és a társaság által nyújtott kölcsön ok-okozati összefüggéseit elemezte, mely esetben a kölcsönnyújtási tevékenység nem minősült engedélyköteles pénzügyi szolgáltatásnak, ez az eset analóg példaként alkalmazandó a jelen ügy tényállására is a felperesi álláspont szerint.

[25] A harmadik lépés annak értékelése, hogy a vizsgált ügyletek a csoportfinanszírozás körébe tartoznak-e, mely engedély nélkül végezhető tevékenység a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja és 5. § (2) bekezdése alapján. Ebben a körben értékelni kellett

volna az adott ügylet egyedi körülményeinek feltárásával, hogy a 3. számú kölcsönügylet pár héttel a részesedésszerzést megelőzően történt és életszerűtlen, hogy a két vállalkozás között ne lett volna olyan üzleti kapcsolat, ami az anya-leányvállalati kapcsolat fennállását vetítette volna előre, figyelemmel a tranzakció volumenére és a vállalkozások ügyvezetésének személyi összefonódásaira. A Hpt. szabályozási logikája alapján az alperes nem tekinthetett volna el az egyes szerződések konkrét elemzésétől, az ügyletek hátterének feltárásától, melyet az alperes elmulasztott. A negyedik logikai lépés az üzletszerű tevékenység törvényi feltételeinek vizsgálata volt a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontja alapján. Ebben a körben is minden ügyletre nézve egyedileg kellett volna vizsgálni a nyereségszerzési célt, az ügyletek előre meghatározottságának kérdését és a rendszerességet. A rendszerességet csak azon tevékenységek esetén kellett volna vizsgálni, amelyek már az első két fenti kritériumnak megfeleltek. A Kúria említett döntéseiben foglalt iránymutatása szerint is nem az üzletszerűség fennállta esetén vizsgálandó az ügylet előre egyedileg meg nem határozottsága, hanem az előre egyedileg meg nem határozott ügyletek lesznek alkalmasak az üzletszerű pénzügyi tevékenység megállapítására. Egyedileg előre meghatározott ügyletnek az tekintendő, amely tényleges célja nem illeszkedik a rendszeres pénzügyi tevékenységbe, nem mellőzhető ehhez a konkrét szerződések értékelése. Mindezek alapján minden ügyletre lebontva kellett volna vizsgálni az egyedileg meghatározottságot, a nyereséget, valamint a rendszerességet, ezzel szemben az alperes a sorrendet be nem tartva elsőként a nyereségszerzési célt, aztán a rendszerességet, végül pedig az egyedileg meg nem határozottságot vizsgálta.

[26] Az üzletszerűség egyes törvényi feltételei tekintetében kifejtette, hogy az egyedileg előre meg nem határozottság körében figyelembe kellett volna venni a BVK szerződések 3. számú mellékletének II/9. pontját, mely szerint a bizalmi vagyonkezelő jogosult a kedvezményezettnek akár kamattal is kölcsönt nyújtani. A BVK szerződés előre egyedileg meghatározta, hogy kinek milyen forrásból, milyen formában, milyen futamidőre, milyen összegben, milyen módon és ki által nyújtható a kölcsön. Mindezek alapján minden egyes kölcsönszerződés kivétel nélkül előre egyedileg meghatározott tartalommal bírt, ezért az üzletszerűség ezen feltétele nem állt fenn. Az alperes nem vizsgálta, hogy miért nem tekinti előre egyedileg meghatározottnak az 1-2., 4-11. és 22-27. számú kölcsönszerződéseket, holott azok alapfeltételei előre rögzítésre kerültek a BVK szerződésekben. Az egyedileg előre meg nem határozottságnak nem lehet indoka az önmagában, hogy a kölcsönszerződések szerkezetileg és tartalmilag nagyfokú hasonlóságot mutatnak, mert ez egy merőben formalista érvelés, és azt rója a felperes terhére, hogy ugyan mintaszerződésnek látszó, de tartalmában teljesen egyedi okirati formát használ. Az elsőfokú bíróság az ítéletében nem indokolta az egyedileg előre meg nem határozottság törvényi kritériumának fennállását, indokolása ebben a körben teljesen hiányos. Mindemellett az elsőfokú bíróság nem kerülhette volna meg a kötelmi jogviszony specifikumainak az egyediesítés keretei közötti értékelését sem.

[27] Az alperes és az elsőfokú bíróság is jogsértő módon a kamatkikötést automatikusan nyereségszerzési célként értékelte, nem tartotta azonban relevánsnak a felperes által jelezett körülményeket, miszerint a kölcsönvevő egyben a bizalmi vagyonkezelői jogviszony kedvezményezettje is, több esetben pedig vagyonrendelője. A BVK jogviszonyban a bizalmi vagyonkezelő a BVK szerződést a kedvezményezett javára teljesíti a Ptk. 6:310. § (1) bekezdése alapján, a kezelt vagyonnak olyan tulajdonosa, aki a tulajdonlást harmadik személy, a kedvezményezett javára végzi, annak nem gazdasági haszonhúzója. Mindezekből következően a bizalmi vagyonkezelő az egyes kölcsönszerződésekből nem gazdagodhat, az alperes a határozatában összemosta a felperes mint gazdasági társaság általános nyereségre való törekvését az egyes kölcsönszerződések megkötése során kifejtett tevékenységével. A felperes mint gazdasági társaság valóban nyereségre törekszik, azonban

ez nem az egyes kölcsönszerződések folyósításával történik, hanem magából a BVK szerződésből ered, az abban rögzített díjazásban testesül meg. A gazdagodás hiányát az alperes a határozatának 68. oldalán maga is elismerte azzal, hogy a vagyoni előny nem közvetlenül az ügyfélnél, hanem az általa kezelt trustoknál jelentkezik, az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy egyes trustokban jelentkezett-e vagyoni előny. Érvelése szerint a kölcsönszerződésekből semmilyen módon nem gazdagodott, a kezelt vagyonokban semmilyen gazdasági előny nem jelentkezett, ennek oka pedig az, hogy az adósok a kamatokat sosem fizették meg a kezelt vagyonoknak, úgynevezett vélelmezett kamatként számolták el a kamatokat a saját adóalapjukban. Az elsőfokú bíróság és az alperes mindezen fenti körülményeket indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. Hibás az elsőfokú bíróság azon érvelése, hogy a vagyonszerzési cél azáltal is megáll, hogy a kölcsönnyújtást a BVK szerződés egy eszközselekményének tekintette. Egyrészt ilyet sosem állított, másrészt a kölcsönnyújtás nem a BVK szerződés eszközselekménye, az maximum a vagyonkiadásé lehet. Figyelemmel azonban arra, hogy a nyereséget csak a BVK szerződés szerinti díjazásból realizálhat, a kölcsönnyújtásból származó bevétele nem keletkezhet, hiszen a kezelt vagyonnal a Ptk. rendelkezései alapján csak korlátozottan, a kedvezményezett javára rendelkezhet, a végső gazdasági haszonhúzója a bizalmi vagyonkezelésnek a kedvezményezett. Az 1-2., 4-11. és 22-27. számú szerződések tekintetében a kedvezményezett az adós is volt egyben: logikai és jogi képtelenség is, hogy saját magának fizessen kamatot. A fenti szerződések esetén minden kölcsön visszafizetése iránti követelése a kedvezményezett részére átadásra került vagyonkiadás formájában, a követelés az adósra lett engedményezve, ezáltal a jogosult és a kötelezett ugyanaz a személy lett, ezért a kedvezményezett ugyan a kötelezettje a kölcsönnek egy adott időszakban, ezzel egyidejűleg azonban jogosultja is a pénzkölcsönnek. Az elsőfokú bíróság kritika nélkül elfogadta az ítéletének [43] bekezdésében az alperesi érvelést a nyereségszerzési céllal kapcsolatban, ezzel szemben azonban anyagi érdeke csupán a BVK szerződésből eredő díjban testesül meg, melynek mértékét a szerződés rögzíti, anyagi érdeke semmilyen formában nem kapcsolódik a kölcsönökből származó kamatbevételekhez, mely a kezelt vagyon részét képezi, vagyoni előnyszerzés a kölcsönügyletek kapcsán célként sem fogalmazódott meg nála. Mivel a kezelt vagyon nem rendelkezik önálló jogképességgel, a kezelt vagyon szempontjából fogalmilag kizárt a vagyonszerzési célzat. A Ptk. 6:312. § (1) bekezdésére is figyelemmel az alperes olyan kölcsönügyletek kapcsán marasztalta, amelyek tekintetében a kölcsönadott pénzeszközök nem képezték a vagyont, ezért részéről nyereségszerzési célzat teljességgel kizárt volt.

[28] A rendszeresség tekintetében az elsőfokú ítélet a [44] bekezdésében ugyan hivatkozott a Hpt. Nagykommentárjára, azonban nem indokolta, hogy az 1-2., 6. és 18. számú kölcsönügyletek miként tartoznak a rendszeresség kritériumába. Az 1-2. számú kölcsönügyletek két külön gazdasági évben valósultak meg, ezért nem felelnek meg a rendszeresség kritériumának. A 6. számú szerződés sem lehet rendszeres, mert ebben a gazdasági évben ez volt az egyetlen kölcsönügylet a kezelt vagyon és a kedvezményezett között. Ugyanilyen következtetés vonható le a 18. számú kölcsönszerződés tekintetében, mert az adott gazdasági évben szintén ez volt az egyetlen végrehajtott kölcsönügylet a felek között.

[29] A fellebbezés sérelmezte, hogy az alperes nem alkalmazott egyediesítést a 6-11. számú kölcsönszerződések vonatkozásában. Ezen szerződéseket annak ellenére szankcionálta, hogy ezek körülményeit kellő módon feltárta volna. Nem értékelte, hogy a kölcsönvevő a kölcsönnyújtó kezelt vagyon vagyonrendelője, személy1nel együtt annak kedvezményezettje; továbbá, hogy az adósok személy2 és személy1n házastársak és egyben a kezelt vagyon nevében eljáróként (felperes) 36,5 %-os tulajdonosai; továbbá személy2 az igazgatóságának tagja is. A kölcsönadóban meglévő jelentős mértékű tulajdonosi részesedés tényét nem értékelte az alperes és nem vette figyelembe ezt a tényt a kivételszabály körében sem. Ugyan

általános jelleggel kimondható, hogy a családi-baráti kapcsolatok nem befolyásolják a minősítést, azonban a fenti esetben az alapul fekvő társasági és kötelmi jogviszony specifikumait is értékelni kellett volna. A fenti körülmények ugyanis a Hpt. 5. § (2) bekezdése szerinti kivételszabály, a csoportfinanszírozás körébe tartoznak, az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak, hogy milyen indokok mentén nem értékelte ezen kivételszabály alkalmazhatóságát. Az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy a megelőző eljárásban az alperes miért nem volt köteles értékelni a fenti házastársi viszonyt, valamint azt, hogy személy³ a közös lányuk és mint közeli hozzátartozók a részesedéseiket összeszámolva 37,5 %-os tulajdonrésszel rendelkeztek (a felperesben). Az elsőfokú bíróság nem indokolta, hogy az alperes miért nem volt köteles figyelembe venni a fenti releváns körülményeket.

[30] Az elsőfokú bíróság az ítéletének [52] bekezdésében ugyan rögzítette, hogy a folyósítás két szerződés – a 10. és 19. számú szerződések tekintetében – elmaradt, ugyanakkor nem vette figyelembe, hogy a Ptk. 6:383. §-a, valamint a Hpt. 6. § (1) bekezdés 40. b) pont ba) alpontja értelmében a kölcsönszerződés magánjogi fogalmának elválaszthatatlan része a pénzösszeg adós rendelkezésre bocsátása, mely magánjogi fogalomtól a Hpt. sem tér el. Mindezekre figyelemmel a nem folyósított kölcsön szerinti kölcsönszerződések nem képezhették a szankció alapját, ezt a körülményt nem értékelte az alperes és az elsőfokú bíróság sem.

[31] Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte keresetét, ugyanis nem abban a kérdésben kellett volna állást foglalni, hogy a kölcsönnyújtás lehet-e a vagyonkiadás egyfajta eszköze, mert a jogszabály nem ír elő semmit a vagyonkiadás módjával kapcsolatban. Ehelyett azt kellett volna elbírálnia, hogy jogszabályszerűen állapította-e meg az alperes 27 kölcsön esetében, hogy az csak engedély alapján lett volna nyújtható, a felperesi vagyonekezelési engedély kiterjedt-e a kedvezményezettnek nyújtható kölcsönre. Ezen utóbbi körülményt az elsőfokú bíróság egyáltalán nem vizsgálta, a kérdéskörben jelentős támpontot nyújthatott volna az EUB iránymutatása az előzetes döntéshozatali indítvány teljesítése esetén.

[32] Amennyiben az elsőfokú bíróság a Kúria hivatkozott eseti döntéseiben foglalt iránymutatásnak eleget tesz és a helyes logikai sorrendben lefolytatja a szükséges vizsgálatot, arra a jogkövetkeztetésre jutott volna, hogy a 10. és 19. számú ügyletek nem valósultak meg, az 1-2., 4-11., 22-27. számú ügyletek engedély nélkül voltak végezhetőek a bizalmi vagyonekezelési jogviszonyra tekintettel; ezen ügyletek tekintetében hiányzik az előre egyedileg meg nem határozottság, továbbá a nyereségszerzési célzat; az 1-2., 6., 18. számú ügyletek nem minősülnek rendszeresnek, továbbá a 20-21. számú ügyletek előre egyedileg meghatározottak voltak.

[33] A felperes a fellebbezésében a bírságalap tekintetében kifogásolta, hogy az alperes olyan kölcsönöket is jogellenesen minősített jogosulatlan pénzügyi tevékenységnek, amelyek nem mentek teljesedésbe, tehát a kölcsönök nem kerültek folyósításra, ezeket is a bírság alapjának tekintette jogszabálysértő módon. Mindezek alapján az alperes által meghatározott bírságalap fiktív volt, az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában nem tért ki azonban ezen körülményre, és nem vizsgálta, hogy a bírságalapot okszerűen állapította-e meg az alperes.

[34] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, másodfokú perköltségigény mellett.

[35] Érvelése szerint a felperes a jogvitának teljesen új, az elsőfokú eljárás tárgyát nem képező irányt kívánt adni a Kúria Kfv.I.35.230/2023/9. számú eseti döntésre történt fellebbezési hivatkozásával, ezen jogsérelmet a Kp. 37. § (1) bekezdés f) pontja és 46. § (4) bekezdése sérelmével az elsőfokú eljárásban keresetindítási határidőn belül nem hivatkozta, a fellebbezésében pedig különösen nem érvelhet ezzel. A fenti eseti döntésre hivatkozása a Kp. 85. § (1)-(2) bekezdését is sérti, mert az a támadott alperesi határozat meghozatalának időpontjában még nem létezett. Mindemellett az adott ügyben új eljárásra adott utasítás végrehajtását csak az adott hatósági eljárásban hozott új határozat bírósági felülvizsgálata során lehet szamon kérni, más hatósági eljárásokban az nem irányadó.

[36] Az ügyintézési határidő megtartottsága körében az elsőfokú ítélet alapos és helyes indokolást adott, a fellebbezésében a felperes összemosta az ügyintézési határidő számítását az észszerű időn belüli elbírálás alapjogi kérdésével. Az ügyintézési határidőt nem lépte túl, az MNB tv. 49. § (4) bekezdése szerinti időszakok törvény erejénél fogva nem számítanak bele az ügyintézési határidőbe, azok nem kimentési okok, a felperes tévesen várja el, hogy ezekre mint kimentési okokra vonatkozó indokolást tartalmazzon a határozat. Tévesen állította a felperes, hogy a határidő megtartására vonatkozó indokolás hiánya hajszolta őt a keresetindításba, ugyanis az eljárás irataiba betekinthezt, és maga döntött arról, hogy ilyen jogsérelmet megjelöl. Amennyiben pedig az általa állított okból nem jogszabálysértő a határozat, akkor irreleváns, hogy a felperes miért vélte tévesen jogszabálysértőnek a határozatot.

[37] Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére az elsőfokú bíróság nem volt köteles, a kérelem mellőzésének indokait pedig az ítéletében megadta. A felperes által indítványozott kérdések nem valamely közösségi jogi rendelkezés értelmezésére irányultak, hanem arra, hogy a felperes tevékenységét a kebelbeli bíróság helyett az EUB minősítse, erre azonban az EUB nem rendelkezik hatáskörrel. Mindemellett a BVK jogiszonyt nem a közösségi jog, hanem a magyar jog szabályozza. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet az [57] bekezdésében helytállóan mutatott rá, hogy a felperes által megfogalmazott kérdések a CILFIT kritériumnak nem felelnek meg. A felperes tévesen állította, hogy az elsőfokú bíróságnak magának kellett volna a közösségi jogot értelmeznie, már abban is tévedett, hogy a közösségi jog értelmezésére szükség volt.

[38] A megbízólevéllel kapcsolatban a felperes tévesen állította, hogy azzal a saját eljárási jogai, valamint az elsőfokú indokolási kötelezettsége sérült. Az MNB tv. 67. § (3) bekezdése alapján a megbízólevél csak a helyszíni eljárást végző személy eljárási jogosultságát igazolja, nem pedig az eljárás kereteit jelöli ki.

[39] A tényállás-tisztázási kötelezettség tekintetében a Kfv.I.35.230/2023/9. számú eseti döntés kapcsán fenntartotta a fent már hivatkozottakat. A felperes alaptalanul állította, hogy további tanúkat kellett volna meghallgatnia a megelőző eljárásban, nem jelölt meg ugyanis olyan tény, aminek fennállását tanúkkal kívánta volna bizonyítani. A tanúkat a jogi álláspontjának alátámasztására szeretne volna meghallgattatni, jogkérdést azonban tanúkkal nem lehet bizonyítani. Az elsőfokú ítélet a [37] bekezdésében helyesen mutatott rá, hogy a felperes a megelőző eljárásban több alkalommal írásbeli nyilatkozatot tett, eljárási jogai nem sérültek, a tényállás részletesebb feltárása nem volt elvárható, a tényállást a döntéshozatalhoz szükséges mértékben feltárta, a vezető tisztségviselőket szóban nem kellett volna nyilatkoztatnia.

[40] Tévesen állítja a felperes, hogy az egyes kölcsönügyleteket egyenként kellett volna vizsgálni, ilyen elvárás a Kfv.I.35.230/2023/9. számú ítéletből sem fakad, a kölcsönszerződés feleinek szándéka és motivációja ugyanis a minősítés szempontjából irreleváns. Mindezek ellenére a határozat tartalmazza az egyes kölcsönszerződések részletes vizsgálatát, a határozat 2.1.4. pontjában részletes indokolást adott arról, hogy a felperes

tevékenysége miatt minősül engedélyköteles pénzkölcsönnyújtási tevékenységnek. A felperes alaptalanul várta el a szerződések általa felállított logikai sorrendben történő vizsgálatát, ilyen sorrendet sem a Hpt., sem az MNB tv. nem tartalmaz, továbbá erre vonatkozó jogsérelmet a keresetében nem jelölt meg. Az üzletszerűség fogalmi elemeit együttes feltételként kezelte, figyelemmel arra is, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdése alapján az ott felsorolt tevékenységeket, nem pedig a szerződéstípusokat minősíti a törvény pénzügyi szolgáltatásnak, mindebből fakadóan a felperes tevékenységét összességében kellett minősíteni. A Kúria Kfv.I.35.220/2018/9. számú eseti döntése értelmében az ügyleteket együttesen és egymásra tekintettel kell értékelni, a Kfv.I.35.142/2018/10. számú eseti döntés alapján a követelésvásárlásokat együttesen és egymásra tekintettel kell vizsgálni, a rendszeresség szempontjából valamennyi ügyletet figyelembe kell venni. Ugyan a fenti ítéletek követelésvásárlás pénzügyi szolgáltatással kapcsolatban születtek, a pénzkölcsön nyújtására is aggálytalanul alkalmazhatóak, mert az üzletszerűséget és annak három kritériumát a Hpt. egységesen szabályozza, továbbá a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) a követelésvásárlást még a pénzkölcsönnyújtás részeként szabályozta. A fenti precedensképes ítéletek a Kp. 85. § (2) bekezdése alapján a perbeli határozat meghozatala időpontjában már léteztek, ezért figyelembe vehetőek.

[41] Mivel a Hpt. 3. § (1) bekezdése alapján a felperes tevékenységét kell minősíteni, ezen az sem változtat, ha a figyelembe vett 27 kölcsönszerződésből némelyik kiesne. A felperesnek az egyes kölcsönszerződésekkel kapcsolatos előadásai nem alkalmasak az elsőfokú ítélet jogszabálysértő voltának alátámasztására. A felperes a Ptk. rendelkezéseivel is ellentétben állítja, hogy nem jött létre az általa hivatkozott kölcsönszerződés a kölcsönösszeg átadásának elmulasztásával figyelemmel arra, hogy a kölcsönszerződés létrejötté a kölcsönösszeg rendelkezésre bocsátását megelőzi, a szerződés létrejöttét az nem befolyásolja. A Kp. 78. § (4) bekezdése alapján a fenti körülmény nem vehető figyelembe, mert a felperes a megelőző eljárásban nem hivatkozott arra, hogy a kölcsönösszeget nem bocsátotta az adós rendelkezésére.

[42] Alaptalanul hivatkozott a felperes a Hpt. 3. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kivételszabályra, mert maga sem állítja, hogy ilyen alapjogviszony állt volna fenn az adós és a hitelező között. A megelőző eljárásban vizsgálta a kölcsönszerződésekben szereplő célt, amely a forrás biztosítása volt az adós üzleti tevékenységéhez. A határozat 2.1.4. pontjában részletesen megindokolta, hogy a kölcsönügyleteket miért nem találta előre egyedileg meghatározottnak, itt is figyelembe véve azt, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdése alapján a felperesi tevékenységre, nem pedig az egyes szerződésekre vonatkozóan fogalmaz meg előírást a jogszabály. A nyereségszerzési cél tekintetében rögzítette, hogy a kikötött kamatra vonatkozó követelés maga is a vagyon része, az a felperes vagyonát gyarapította. A rendszeresség tekintetében a Hpt. rendelkezéseiből nem vezethető le az a felperesi elvárás, hogy csak az azonos kezelt vagyon által egy üzleti éven belül egynél többször megvalósított kölcsönnyújtás minősül rendszeres üzletszerű tevékenységnek. Az elsőfokú bíróság nem értelmezte félre a felperes keresetét, helytállóan azt vizsgálta, hogy a bizalmi vagyonkezelési kötelezettség teljesítéséhez szükséges-e, azzal közvetlenül összefüggő tevékenység-e a pénzkölcsönnyújtás, és okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a bizalmi vagyonkezelés pénzkölcsönnyújtás nélkül is végezhető, ezért az előbbi nem teheti jogszerűvé a felperesi tevékenységet.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[43] A fellebbezés nem alapos.

[44] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ügy érdemi eldöntéséhez szükséges körben az irányadó tényállást feltárta, a releváns eljárási- és anyagi jogi jogszabályokat helytállóan alkalmazta, indokolási kötelezettségének a szükséges és elégséges körben eleget tett. Indokaival – azok ismételése nélkül – a másodfokú bíróság egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra mutat rá.

[45] Az ügyintézési határidő megtartottsága kapcsán a felperes a fellebbezésében csupán állította, hogy az alperes a rá irányadó ügyintézési határidőt túllépte a közel 490 napig tartó eljárással, és ennek nyomán sérült az MNB tv. 90. § (2) bekezdése, valamint a 4/2023. Jogegységi határozatban foglaltak. Nem fejtette ki azonban, hogy az elsőfokú bíróság miként tévedett, amikor az alperesi védiratbeli határidő-számítást alapul véve megállapította, hogy a kieső időszakok figyelembevételével az alperes az ügyintézési határidőt megtartotta. Mindezek alapján a másodfokú bíróság ebben a körben csak annak megállapítására szorítkozott, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi számítás alapul vételével rögzítette az ítéletének indokolásában, hogy az alperes az ügyintézési határidőt nem lépte túl: az alperes által bemutatott levezetés, időhatárai az azt megalapozó tényekkel és körülményekkel együtt nyertek értékelést, amihez képest a fellebbezés nem mutatta be, hogy pontosan mely elem/elemek tekintetében milyen hibás tény került figyelembevételre, avagy helytálló, való tények esetén azokra nézve miként alkalmazta helytelenül az eljárásjogot az elsőfokú bíróság; általános összegző kijelentés nem jelenti/jelentheti az ítéleti megállapítás tételes cáfolatát. A felperes a fellebbezésében a Kp. 84. § (2) bekezdése és a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértésén keresztül kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tartotta az alperesi határozat megsemmisítésére okot adó körülménynek, hogy az alperes a határozatának indokolásában nem tért ki az ügyintézési határidő megtartottságának kérdésére, ezáltal sérült a fegyveregyenlőség elve, s ezért nem tudott állást foglalni a határidő megtartottsága tekintetében. Az elsőfokú bíróság az ítéletének [29]-[30] bekezdésében kitért arra, hogy az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján az alperesi határozat nem kötelező eleme a határidő megtartottsága esetén az, hogy erről az alperes a határozatának indokolásában számot adjon. Azontúl, hogy az alperesi indokolási kötelezettség elmulasztását a fellebbezésében kifogásolta, a felperes maga sem jelölt meg olyan jogszabályhelyet, amelyből az alperesi indokolási kötelezettség következne, az MNB tv. 90. § (2) bekezdése az ügyintézési határidőre vonatkozóan nem tartalmaz ilyen irányú előírást, valamint a 4/2023. Jogegységi határozat se utal olyan, egyébként a perben érintett előzményi eljárásra alkalmazandó jogra, amelynek bíróságokra kötelező olyan értelmezést adott volna, mint amit a felperes állított. Az, hogy a Kúria fellebbezésben hivatkozott eseti döntése kimondja, miszerint a védiratban nem pótolható a határozat indokolásának hiánya, általános jellegű megállapítás, melyből nem következik, hogy a határidő megtartottsága tekintetében az alperest a határozatában indokolási kötelezettség terheli. Mindezekre tekintettel a felperes a fellebbezésében alaptalanul érvelt azzal, hogy az elsőfokú bíróság nem teljesítette a határidő megtartottsága és annak az alperesi határozatbeli megjelenítése tekintetében az indokolási kötelezettségét; nem jelölt meg olyan konkrét jogszabályhelyet, amelyből a határidő

megtartottságára vonatkozó indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az alperesi határozat megsemmisítésének jogkövetkezménye adódna. Mindezek miatt alaptalanul érvelt azzal, hogy az alperes a 4/2023. Jogegységi határozat előírásait sértve a határidő meg nem tartottsága okán nem tett eleget a jogegységi határozatban előírtaknak. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperes az alperesi ügyintézési határidő megtartottsága körében a keresetében a jogszabálysértési hivatkozásait előadta, azokat az elsőfokú bíróság értékelte, ezért az eljárás jogai nem sérülhettek, különösen olyan módon nem, amely az alperesi határozat megsemmisítésére vezethetett volna.

[46] Az elsőfokú bíróság a felperes EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét elutasította. A kérelem elutasításának indokait az ítéletének [57] bekezdésében lényegében sommásan kifejtette az arra történt utalással, hogy a felperesi kérelemben megfogalmazott kérdések nem az uniós jog értelmezésére, hanem az ügy érdemi eldöntésére irányultak. A Kp. 34. § a) pontjának felhívása alapján alkalmazandó Pp. 130. § (3) bekezdése azt a kötelezettséget rója az elsőfokú bíróságra, hogy amennyiben az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet elutasítja, ennek indokait legkésőbb az ítéletében meg kell adnia. Az indokolás mélységét a jogszabály nem részletezi, ezért az adott ügy egyedi körülményeinek figyelembevételével, a felperes által feltenni indítványozott kérdéseknek a perbeli ügy lényegével való összevetésén keresztül kellett a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság a kérelem elutasítására vonatkozó indokolási kötelezettségének eleget tett-e. A felperes által feltenni indítványozott, a fellebbezésének [18] bekezdésében idézett kérdések annak eldöntésére irányulnak, hogy az irányadó uniós jogszabályi rendelkezések [az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i, a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 575/2013/EU rendelete (a továbbiakban: CRR Rendelet); az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 12-i, a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelve (a továbbiakban: Szolgáltatási irányelv); és az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i, a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2013/36/EU Irányelv (a továbbiakban: Irányelv)] alapján a felperes perbeli pénzügyi tevékenységei olyan pénzügyi szolgáltatásnak minősülnek-e, amelyek csak külön hatósági engedély alapján végezhetők és amelyek hiánya a magatartás szankcionálásnak jogkövetkezményét vonja maga után. Arra helytállóan mutatott rá a fellebbezésében a felperes, hogy az ügyben lényeges jogi kérdés, hogy tevékenysége minősülhet-e az alperes által szankcionálható jogosulatlan pénzügyi szolgáltatásnak, arra azonban tévesen mutatott rá, hogy ebben a kérdésben az EUB állásfoglalása szükséges. A kérdéseiben megfogalmazottak szerint tartalmában azt kívánta elérni, hogy az EUB a tárgykörben irányadó uniós jogszabályi rendelkezések alapján döntsön abban a kérdésben, hogy a felperes tárgyi magatartása szankcionálható-e, ugyanakkor maga a felperes mutatott rá a fellebbezésében, hogy az ügy érdemi eldöntéséhez szükséges magyar jogszabályok (Hpt., Bvktv., MNB tv.) jogharmonizációs záradékkal rendelkeznek, mely tanúsítja, hogy a magyar jogi szabályozás a tárgykörben az európai unió jogának való megfelelést szolgálja. Arra nem utalt a felperes, hogy e megfelelés az átültetés esetleges hibájából eredően eltérést eredményez az uniós jogtól, illetve arra sem, hogy az uniós szabályozásnak van olyan értelmezése (EUB által), amitől való eltérés felvetődik kérdés szintjén mind az alperes, mind az elsőfokú bíróság részéről, mihez képest szükséges lenne az EUB eljárása az uniós jog egységes alkalmazása érdekében. Nem emelte ki a felperes, hogy a CRR Rendelet avagy a Szolgáltatási irányelv és az Irányelv, mint uniós jogforrások mely rendelkezésének EUB általi értelmezése lenne

szükséges az ügyében. Mindezek alapján az ügyben releváns kérdésben, miszerint szankcionálható-e a felperes vizsgálat tárgyává tett pénzügyi cselekménye, nem a rendelet, s nem is az irányelvi szabályozás közvetlen alkalmazásával, hanem a harmonizált hatályos magyar jogi szabályozás alapján lehetett dönten, melynek feladata a tagállami bíróságot – jelen esetben az elsőfokú bíróságot – terhelte; az EUB nem veszi át a tagállami bíróságoktól az alkalmazandó jog szerint releváns tényállás jogi minősítését akkor sem, ha a jogalkalmazás uniós háttérű, harmonizált jog alkalmazását jelenti. Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében az EUB az irányadó uniós jogszabályokat értelmezheti abban a tekintetben is, hogy azoknak a hatályos tagállami jogi szabályozás megfelel-e, ennek szükségessége azonban a jelen esetben nem merült fel, mert a perben releváns jogkérdés az uniós jogi szabályokkal összehangolt hatályos magyar jogi szabályok szerint eldönthető volt, az uniós jogi normák külön értelmezésére nem volt szükség. Mindezekre tekintettel – különösen amiatt, hogy a felperes az előzetes döntéshozatali eljárás iránti kérelmében az uniós jog és a hatályos magyar jog összhangjának értelmezésére vonatkozó kérdést nem indítványozott, de még csak anomáliára utalást sem tett – az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes kérelme az ügy érdemi eldöntésére irányul, az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei nem állnak fenn. A fenti kifejtettek alapján a felperes érdemben alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében a CILFIT-ítélet kritériumaira, a Kúria eseti döntésére, valamint a joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleményére (felperesi olvasat szerint csupán szűk körben mellőzhető az előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése), a felperesi kérelem ugyanis nem támasztotta alá az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése szükségességét, noha az megállapítható, hogy közzétett joggyakorlat nem lelhető fel. A mellőzés indokait az elsőfokú bíróság az ítéletében lényegében megadta, azok a fent részletezettek tükrében érdemben helyesnek minősültek, ezért alaptalanul tartotta kifogásolta a fellebbezésében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletét a mellőzést megalapozó tények és jogszabályi rendelkezések tekintetében. Az elsőfokú bíróságnak valóban az irányadó hazai jogszabályi rendelkezések alapján kellett döntenie az ügy érdemében, ezért a felperes alaptalanul hivatkozott arra is a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróságnak az uniós jogi rendelkezések értelmezését kellett volna elvégeznie az adott ügyben, ehhez maga sem jelölte meg a CRR Rendelet avagy a Szolgáltatási irányelv, illetve Irányelv értelmezésre és mikénti (általa helyesnek vélt) alkalmazásra szoruló rendelkezéseit. Az trustokat illetően valóban nem merült fel még olyan pénzügyi felügyelettel összefüggő eset, mint amit a felperes ügye jelent, az újszerűség azonban nem olyan körülmény, amely indokolja az EUB közreműködését egy-egy jogvitában az uniós jog értelmezésével, miután az uniós jog elsődleges és nagyarányú, mindennapi alkalmazói a tagállami bíróságok.

[47] A felperes által fellebbezésében is feltenni indítványozott első kérdést illetően emlékeztetni szükséges, hogy az EUB jogalkalmazói tevékenysége precedens-jellegű, amelyben konkrét tagállami jogi megoldás és ahhoz konkrétan kapcsolódó uniós jogszabályi rendelkezések kerülnek mérlegre meghatározott, a tagállami bíróság által tisztázandó tényállásra vetítetten: tehát nem elvi jellegű az ítélezés, az eseti döntések mikénti értelmezésénél figyelembe kell venni az értékelt tagállami jogot és az ügy egyedi tényállását is. A perbeli esetben e kérdésre konkrét, tényállás-függő válaszként kapta meg a felperes, hogy az ő egyedi, vizsgált kölcsönnyújtásai miatt vezettek a határozati minősítésre és megállapításra.

[48] A második indítványozott kérdés szintén általános, elvi jellegű megállapítást céloz, amellyel a felperes feltehetőleg általános nemleges választ remél(t). Túl azon, hogy a kérdés konkrét tényállás általánosítható elemeit is nélkülözi, benne foglaltan a felperes azt a sajátos jogi megoldását tetetné mérlegre, amelyet illetően még kifejti a másodfokú bíróság a

későbbiekben, hogy miért nem akceptálható arra, hogy az alperes által alkalmazott pénzügyi felügyeleti szabályok alóli mentesülést elérje.

[49] A harmadik kérdést illetően a felperes vonatkozásában nem elegendő a trustokra, illetve az ahhoz kapcsoltnan kölcsön-formájába megjelent vagyonkiadásra utalás annak érdekében, hogy az legitimációt nyerjen a felperes által célzott kivételként (a sokat hangoztatott „előzetes vagyonkiadás”): az EUB elé sem vihető más, mint a konkrét tényállás. Az pedig a kölcsönök vonatkozó szerződések szerinti, az azokban meghatározott feltételek szerinti nyújtása, s nem az, amit a felperes a mások számára megismerhető és felismerhető jogi kereteken túl célzott a szerződéses partnereivel.

[50] A negyedik kérdés teoretikus, minekután nem feladata sem az EUB-nak, sem a tagállami bíróságnak, hogy az alperes által vizsgált felperesi tevékenységet általános jelleggel, minden eshetőleges jogi szempontból minősítse. Ehhez szorosan kapcsolódik az ötödik kérdés, amelyhez – túl a negyedik kérdést illető megállapításon – a Szolgáltatási irányelv 2. cikk b) pontja rendezi a viszony kérdését, a negyedik (teoretikus) kérdéshez kapcsolódó kérdésként szükségtelen is lenne a kérdésfeltevés.

[51] A tényállás-tisztázási kötelezettség megsértése kapcsán a felperes a fellebbezésében hivatkozott a Kúria Kfv.I.35.230/2023/9. számú eseti döntésében (BHGY K-KJ-2024-824) foglaltakra, az attól való eltérésre, miszerint az ügylet egyedi körülményeit kellett volna feltárnia az elsőfokú bíróságnak az ügy érdemi eldöntése során. Nehezményezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tartotta az ügy érdemére kiható eljárési jogszabálysértésnek azt, hogy az alperes nem értékelte a felperes által hivatkozott tényeket és körülményeket, nem hallgatta meg azt a további 5 embert, akinek meghallgatását indítványozta, és nem tárta fel minden kölcsönügylet vonatkozásában külön-külön a teljes tényállást, nem elemezte a szerződéskötési- és egyéb körülményeket. A felperes a fellebbezésében visszatérően hivatkozott a szerződések egyenkénti vizsgálatának és az ezzel kapcsolatos külön-külön indokolási kötelezettség megtartásának követelményére: azonban nem jelölte meg, hogy ezen kötelezettség konkrétan milyen előírásból fakad. Erre vonatkozó jogszabályi előírást nem jelölt meg, továbbá a Kúria Kfv.I.35.230/2023/9. számú eseti döntése a fellebbezésben hivatkozottak szerint is csupán az ügylet egyedi körülményeinek feltárása kötelezettségét írja elő, nem következik azonban ebből az egyes szerződésekre vonatkozó külön-külön indokolási kötelezettség. Ezzel szemben az alperes fellebbezési ellenkérelmében helytállóan felhívott Kfv.I.35.220/2018/9. (BHGY K-KJ-2019-83) és Kfv.I.35.142/2018/10. számú (BHGY K-KJ-2019-81) eseti döntésekből az ügyletek együttes és egymásra tekintettel történő értékelési kötelezettsége fakad, melynek az alperes – az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan kifejtettek szerint – eleget tett: a valamennyi vizsgált szerződés vonatkozásában feltárt lényegi körülményeket együttesen értékelte a felperes pénzügyi tevékenységének minősítésénél. A felperes csak általánosságban hivatkozott a fellebbezésében az általa az elsőfokú eljárásban megjelölt lényeges tényekre és körülményekre, amelyeknek értékelését az alperes elmulasztotta – és amelynek hiányát az elsőfokú bíróság nem róta az alperes terhére –, azonban nem jelölte meg, hogy konkrétan melyek ezek a körülmények és miként hatnak ki az ügy érdemére az egyes ügyletek minősítése által, s miként eredményezhetnék ezáltal az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását a határozat megsemmisítésével, avagy az ítélet hatályon kívül helyezésével. Helytállóan állapította meg maga az elsőfokú bíróság is, hogy a felperes az elsőfokú bíróság számára sem adta elő, hogy a meghallgatni kívánt személyek további meghallgatásától milyen többletinformáció, további releváns tények igazolása lenne várható, amely az ügy érdemére kihatna, ilyet a fellebbezésében sem jelölt meg. A fellebbezésben hivatkozott alperesi állásfoglalás – ami egyébként olyan kötőerővel nem is bír,

mint a közzétett kúriai határozatok a korlátozott precedens rendszerben – sem az egyes szerződések külön-külön elemzésének kötelezettséget írja elő, hanem az ügyletek és azok megkötésekor körülmények együttes értékelésének kötelezettségét: azonban a felperes itt sem jelölte meg, hogy konkrétan mely körülmények értékelésének elmulasztását sérelmezi. A tényállás-tisztázási kötelezettség elmulasztása körében releváns körülményeket a felperes a keresetében megjelölhette, ezek alapján kellett az elsőfokú bíróságnak kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy az alperes a tényállás-feltárási kötelezettségének eleget tett-e, ezért alaptalanul hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy az alperes nem hívta fel annak közlésére, hogy mely további információkat várja a hiányolt személyek meghallgatásától. A felperes a fellebbezésében az egyes kölcsönügyletek tekintetében csak általánosságban hivatkozott arra, hogy az alperes nem hallgatta meg a felperes képviselőit, munkavállalóit és emiatt sérült a nyilatkozattételhez és a bizonyítási indítványok előterjesztéséhez fűződő joga, de az általánosságokon túl itt sem fejtette ki, hogy mely további személyek meghallgatásától konkrétan milyen konkrét információkat vár, azok miként hatnak ki az ügy érdemére, az alperesi tényállás-tisztázási kötelezettség elmulasztása mennyiben akadályozta az eljárási jogait. Ezek az információk a tényállást érinthették volna, az, hogy a meg nem hallgatott személyek miként értelmezték volna az ügyben alkalmazandó jogot, nem tényállás-tisztázás körében releváns kérdés, normatartalomra, annak mikénti megállapítására nem tanúbizonyítást sem az alperes, sem a bíróság nem folytat. A felperes attól pedig nem volt elzárva, hogy a meghallgatni hiányolt személyek speciálisnak tartott jogi ismereteit felhasználja saját jogi érvelésének részeként.

[52] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában helytállóan utalt az MNB tv. 67. § (3) bekezdésére – és az alperes a fellebbezési ellenkérelmében helyesen hívta fel azt –, miszerint a megbízólevél nem az eljárás kereteit jelölte ki, csupán az alperes nevében eljáró személyek eljárási jogosultságát igazolta. Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállás szerint az alperes által hivatalból indított vizsgálata szabályszerűen kiterjesztésre került később a Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontja szerinti pénzkölcsön nyújtása pénzügyi szolgáltatási tevékenység vizsgálatára, az eljárás során a felperes ezt nem kifogásolta, az eljárás tárgyáról az elsőfokú ítélet [33]-[36] bekezdésében foglaltak szerint tudomással bírt. Mindezekre figyelemmel alaptalanul érvelt a fellebbezésében a felperes azzal, hogy a megbízólevél az eljárás tárgyának az arról való ügyféli tudomásszerzés szempontjából lényeges alapidokumentuma, és az elsőfokú bíróság az alperesi érvelést csak átvette, azt jogszabályi hivatkozással alá nem támasztotta. Mindezekkel szemben az elsőfokú bíróság az MNB tv. 67. § (3) bekezdésére hivatkozással alapos indokát adta annak, hogy a megbízólevél hiányosságával kapcsolatos felperesi érveket miért mellőzte, kellő alaposággal kitért a megbízólevél eltérő funkciójával érintett adóhatósági eljárástól való elhatárolás szükségességére (az ágazati jogok és azokban a névazonos jogintézmények egymástól való megkülönböztetés szüksége következik a Kúria Jpe.II.60.046/2022/6. számú határozatából [BHGY K-KJ-2023-878], annak [69] bekezdéséből is).

[53] A felperes a fellebbezésében a Kúria Kfv.I.35.230/2023/9. és Kf.V.39.011/2020/9. (BHGY K-KJ-2020-686) számú határozataiban, a más ügyben a megismételt eljárásra vonatkozóan adott iránymutatásban foglaltakra hivatkozással állította, hogy az alperesnek a kölcsönügyleteket külön-külön egyediesítve kellett volna vizsgálni, ezt a követelményt az elsőfokú bíróság jogsértően hagyta figyelmen kívül. Helytállóan mutatott rá a fellebbezési ellenkérelmében az alperes, hogy a fent hivatkozott kúriai eseti döntések a jelen perbelitől

különböző, más ügyben a megismételt eljárásra adott iránymutatást tartalmaznak, azok szoros értelmében a jelen ügyben figyelembe nem vehetők. Ugyanakkor mint az alperes eljárására vonatkozó általános iránymutatások támpontot adhatnak, azonban a felperes a fellebbezésében sem mutatott rá az eseti döntésekből olyan megállapításra, ami az egyes kölcsönszerződések egyenkénti tételes vizsgálatát írná elő, mint helyes jogértelmezés. A kúriai eseti döntésekben megfogalmazott egyediesített vizsgálat nem az egyes szerződések egyenkénti, egymástól elkülönülő és részletes elemzését jelenti, hanem az egyes szerződések alapján rögzített tényállás elemeinek összességében történő értékelése kötelezettségét és abból az adott ügyre vonatkozó konkrét egyediesített jogkövetkezmény levonását. Mindezekre figyelemmel nem volt jogsértő az elsőfokú bíróság azon megállapítása, mely helytállónak tartotta az alperes eljárást, amely kezelt vagyononként, trustonként vizsgálva értékelte a kölcsönügyleteket.

[54] A felperes a fellebbezésében hivatkozott a Hpt. belső logikájának, a felperes szerint követendő sorrendiségnek az alperes és az elsőfokú bíróság általi félretételére. Lényegesnek tartotta első lépésben az ügyletek kötelmi szempontú meghatározását, második lépésként a kivételi szabálykörébe tartozás kérdését, harmadikként a csoportfinanszírozás kérdését, negyedikként pedig az üzletszerűség fogalmi elemeinek elemzését. Az alperes a határozatában, az elsőfokú bíróság pedig az ítéletében a fenti témaköröket vizsgálta, ugyan nem a felperes által megkívánt sorrendben, de a fenti kérdésekben történő állásfoglalás mind az elsőfokú ítéletből, mind az alperesi határozatból egyértelműen kiderül. A felperes a fellebbezésében a Kúria fent hivatkozott precedensértékű határozataiban rögzítettekre figyelemmel tartotta előírtnak azt a szigorú sorrendet, amelyet a fellebbezésében részletezettek szerint meg kellett volna tartani az ügy érdemének vizsgálatánál. Nem fejtette ki azonban, hogy ezen sorrend a Kúria precedensértékű határozataiból miként következik, továbbá, hogy annak esetleges be nem tartása az ügy érdemére kiható lényeges eljárási jogszabálysértés lenne, és ekként az elsőfokú ítéletben valamint az alperesi határozatban foglaltak megdöntésére alkalmasnak bizonyulna. Nem megállapítható, hogy a követett és a felperes által egyedül követendőként állított sorrend miként vezetnek eltérő megállapításra, ennek bemutatása, alátámasztása nélkül a felperesi jogszerűtlenségi állítás alaptalan.

[55] Az elsőfokú bíróság és az alperes azonosították a felperes által kötött kölcsönügyleteket mint a piacfelügyeleti eljárásban vizsgált kötelmeket. A 10. és 19. számú kölcsönszerződések kapcsán az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában rámutatott, hogy nem hatott ki a felperesi pénzügyi tevékenység minősítésére az a körülmény, miszerint ezen kölcsönügyletek tekintetében a pénzkölcsön nyújtására nem került sor. Az alperesnek a megkötött kölcsönszerződéseket és az azokkal elérni kívánt célt kellett értékelnie – és az elsőfokú bíróságnak ugyanezen szempontokat figyelembe vennie – annak megítélésénél, hogy a felperes jogosulatlan pénzügyi tevékenységet végzett-e. A kölcsönszerződések a fenti két esetben is a felperes által nem vitatott tartalommal rendelkezésre álltak, abból kiderült, hogy a kölcsönnyújtásra kamatfizetés ellenében került volna sor, az ügyletek kölcsönszerződésként történő értékelése tehát a pénz(/kölcsön) későbbi átadásának hiányában is helytállóan történt, az alperes helyesen mutatott rá az ellenkérelmében arra, hogy a pénzkölcsön folyósítása nem a szerződés megkötéséhez, hanem annak teljesítéséhez tartozó kérdés; a felperes maga sem állított olyan körülményt, ami az érvényességhez, még inkább a szerződések nem létezőként kezeléséhez kapcsolódott volna. A felperesi tevékenység minősítésénél a megkötött kölcsönszerződéseket, azok jellegét a felperes BVK szerződésből eredő kötelezettségeivel, az

azzal kapcsolatos tevékenységével kellett összevetni, melyen nem változtatott az, hogy a pénzkölcsön átadására a fenti két esetben nem került sor, a felperesi tevékenységbe a megkötött, de nem hatályosult (végre nem hajtott) szerződés is beszámít.

[56] A felperes a keresetének [117] bekezdés VI. pontjában hivatkozott arra, hogy a pénzkölcsön nyújtás a Hpt. 6. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kivételi körbe tartozik, miszerint arra a partner vállalkozások, illetve természetes személyek felé egyfajta előlegnyújtásként került sor, az a felek közti tartós jogviszony, a BVK szerződés körébe tartozik. Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában a fenti kivételi körbe tartozást az idézett jogszabályhely megjelölésével konkrétan nem vizsgálta, azonban az elsőfokú ítélet [40] bekezdésében foglaltakból kiderül a vizsgálatának tárgya, a felperesi kölcsönnyújtási tevékenység piacfelügyeleti szempontból való jogi minősítése. Az elsőfokú ítélet végkövetkeztetése szerint a felperesi kölcsönnyújtás csak külön engedéllyel végezhető, a BVK szerződéstől elkülönülő engedélyköteles tevékenységnek minősült, melyre a felperes engedéllyel nem rendelkezett, ezért a jogosulatlan pénzügyi tevékenységet megvalósította. Mindebből következően az elsőfokú bíróság nem tartotta jogszabálysértőnek az alperes azon eljárását, amely a Hpt. 6. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kivételi körbe tartozást nem tartotta fennállónak, a kivételszabály alkalmazását a felperes a fellebbezésében is csupán csak a felek közti tartós jogviszonyra tekintettel tartotta megállapíthatónak, amely kérdést pedig érintette az ítélet. A fellebbezés [56] bekezdésében az alperes 2016. áprilisi állásfoglalásából analóg esetként az áruszállítási jogviszony mint tartós jogviszony mellett nyújtott kölcsönnyújtási tevékenységet említette, amely a perbelitől eltérő esetkör, lényeges azonban – a felperes által is hangsúlyozott - egyediesített vizsgálat, miszerint a perbeli esetben bizalmi vagyongazdálkodási tevékenység volt az a tartós jogviszony, ami a felek közt fennállt és amely mellett a felperes a kölcsönnyújtási tevékenységet végezte. Mindezekre figyelemmel a felperes által hivatkozott analógiára tekintettel sem volt megállapítható a Hpt. 6. § (5) bekezdés b) pontja szerinti kivételi körbe tartozás, az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában helytállóan mutatott rá arra, hogy a kölcsönnyújtás a BVK tevékenységtől eltérő külön pénzügyi szolgáltatás volt, mely nem értelmezhető a bizalmi vagyongazdálkodás körébe, ezért nem érvelhetett alappal a felperes azzal, hogy a bizalmi vagyongazdálkodás mint tartós jogviszony körében a kedvezményezett érdekében kezelt vagyonelemeket a kedvezményezettnek mintegy előre, előlegként kihelyezte. A másodfokú bíróság itt is irányadónak tekintette a Kúria Kfv.I.35.220/2018/9. számú ítéletének [39] pontjában írtakat, mely a felperesi előadás alátámasztására nem tartotta elegendőnek azt az érvelést, hogy a követelésvásárlásokkal saját befektetésének értékét kívánta megőrizni, amennyiben nem kíván piacfelügyeleti eljárások alanya lenni a felperes, úgy a saját gazdasági céljának megóvása érdekében más jogi megoldást kell keresnie. A perbeli esetben a felperes arra hivatkozott, hogy a BVK szerződésből eredő kötelezettségének teljesítése, a rendelt vagyonnak a kedvezményezett érdekében, javára történő kezelése miatt volt szükséges a kölcsönnyújtás, a vagyon előzetes kihelyezése a kedvezményezettnek, ezen körülmény azonban – a fenti eseti döntésben írtakhoz hasonlóan – itt sem vehető figyelembe a felperesi kölcsönnyújtási tevékenység jogszerűségének alátámasztására: a felperesnek itt is más olyan jogszerű gazdasági lehetőséget kellett volna választania a trust-vagyon kedvezményezettek érdekében történő kezelésére, amely piacfelügyeleti eljárást nem von maga után és nem szankcionálható; a felperes érvelésével alapvetően azt célozta, hogy az alperes által alkalmazott jog szempontjából releváns tényállást ne csak pénzügyi felügyeleti jogi szempontból vizsgálja és tekintse mintegy formalizáltan, hanem kölcsönszerződést a szerződők mögöttes intenciói szerint értékelje maga is, azért, mert ezt az intézményt választotta a felperes arra, hogy megoldja a trust-szabályozás keretei között megmaradva az előzetes vagyonkihelyezést.

Pénzügyi-felügyeleti szempontból azonban e mögöttes megfontolások, egyes jogintézmények eredeti funkcióiktól eltérő használata nem releváns, ugyanis a pénzügyi felügyelet túllépne a funkcióján, ha sajátos magánjogi megoldásokat nem pénzügyi felügyeleti szempontból vizsgálna, elemezne. Mindezekre figyelemmel nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor helytállónak tartotta azt az alperesi eljárást, amely a fellebbezésben hivatkozott kivételi körbe tartozást a tárgyi esetben nem azonosított.

[57] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában a [46]-[48] bekezdésekben a Hpt. irányadó rendelkezéseinek felhívása mellett helytállón rögzítette, hogy csoportfinanszírozás fennállását az alperes helyesen csak azokban az esetben fogadta el, amelyekben a kölcsönügylet vállalkozások között jött létre. A felperes által hivatkozott 3. számú kölcsönügylet vállalkozások között jött létre, az a csoportfinanszírozás körébe tartozott, az alperes azt nem szankcionálta, ezért súlytalannak bizonyult az ezzel kapcsolatos felperesi fellebbezési érvelés. Ezentúl a felperes a fellebbezésében nem adott elő olyan érvelést, amely a csoportfinanszírozás körében elfoglalt elsőfokú ítéleti megállapítások megdöntésére alkalmas lenne.

[58] A felperes a fellebbezésében az üzletszerűség tényállási elemeinek vizsgálatánál szintén csak hivatkozott az általa felállított logikai sorrendre, melynek elemeit – ugyan nem abban a sorrendben, de – az alperes és az elsőfokú bíróság is vizsgálta, nem adta azonban annak indokát, hogy az általa felállítottaktól való eltérés miként hat ki az ügy érdemére és miként teszi jogsértővé az elsőfokú bíróság ítéletét. Az üzletszerűség elemeinek értékelésénél is csak hivatkozott a szerződések egyenkénti elemzésének kötelezettségére, nem jelölt meg azonban olyan precedensképes döntést, illetve olyan jogszabályhelyet, amelyből az egyenkénti vizsgálat kötelezettsége levezethető lenne.

[59] Az üzletszerűség fogalmi elemeinél a Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pontja alapján az elsőfokú bíróság az ítéletének [45] bekezdésében értékelte az egyedileg meg nem határozottság előírását. Helytállón utalt arra, hogy a felek között korábban megkötött hitelszerződésekre hivatkozással, azok általános tartalmából nem következik a kölcsönszerződések egyedi meghatározottsága. A felperes a fellebbezésében a BVK szerződés tartalmára hivatkozott, mely lehetővé tette a kölcsönnyújtását, azonban a fellebbezésben, annak [64] pontjában hivatkoztak a BVK szerződésből csupán általános tartalmú megállapítások, a BVK szerződés előírásai csak a kölcsönnyújtás általános lehetőségét és annak paramétereit határozzák meg. Mindebből nem következik az a megállapítás, hogy ezzel a megkötött kölcsönügyletek előre egyedileg meghatározott ügyletek voltak, csupán az alapfeltételek kerültek rögzítésre a BVK szerződésben, a kölcsönszerződések egyedi paramétereit – a kölcsön összege, annak kamata, a részes felek – a kölcsönszerződésekben kerültek egyedileg rögzítésre. Mivel a felperesi hivatkozás szerint is egyedileg előre meg nem határozott tartalommal tette lehetővé a bizalmi vagyonkezelési szerződés a kölcsönügyletek megkötését, a kölcsönszerződések későbbi, konkrét tartalommal történő megtöltése még nem jelenti a kölcsönügyletek egyedileg előre történő meghatározottságát. Az elsőfokú bíróság a fenti feltétel teljesülését vizsgálta, alaptalanul hivatkozott arra a fellebbezésében a felperes, hogy erről az indokolásában nem adott számot. A Kúria Kf.VI.39.409/2021/10. számú (BHGY K-KJ-2021-125) ítéletének [38] pontjában írtak szerint amennyiben az igénybe vevők köre, az ügyletek száma és azok nagysága nincs

előre egyedileg meghatározva, az előre egyedileg meg nem határozottság feltétele megállapítható. A Kfv.I.35.142/2018/10. számú eseti döntés [34] pontjában írtak szerint az előre egyedileg meg nem határozottság akkor állapítható meg, amikor az ügylet tényleges célja, indoka nem illeszkedik az akár engedéllyel, akár anélkül folytatott követelésvásárlási tevékenységbe. Nem szükséges, hogy az ügylet bárki vagyis a nagy nyilvánosság számára elérhető legyen, a pénzügyi tevékenység zárt körben, kevés résztvevővel is végezhető. A feltétel fennállásának vizsgálatakor az ismérvek között nem szerepel a pénzügyi tevékenység alanyai közötti egyéb jogviszony természete és az ügyletek pénzügyi forrása. A Kfv.I.35.220/2018/9. számú ítélet [39] bekezdésében írtak szerint a saját befektetés értéke megőrzésének szándéka értékelésére az egyedileg meghatározottság körében nincs lehetőség. Amennyiben az ügyletek célja, indoka azonos, pontosan illeszkednek ezek egymáshoz, úgy alaptalan az egyedileg meghatározottság elvére hivatkozás. A bírói gyakorlatban a fentiek szerint megfogalmazottaknak a jelen ügyre vetítésével megállapítható, hogy a felperes a trustok kedvezményezett körében a kedvezményezettekkel visszatérően kötött hasonló tartalmú kölcsönszerződéseket, melyek részletfeltételeinek egyedi konkretizálására, a szerződések egyediesítésére előre nem került sor, ezen tevékenységét a felperes a bizalmi vagyonkezelés mellett, attól elkülönülten végezte, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást azzal, hogy az egyedileg előre meg nem határozottság feltétele fennállása helytállóan került megállapításra az alperes részéről.

[60] A nyereségszerzési célzat tekintetében az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának [43] pontjában helytállóan vette figyelembe, hogy valamennyi szerződés és kölcsönszerződés megkötésére kamat kikötéssel került sor. A felperes a fellebbezésében azzal érvelt, hogy a kamatkikötés automatikusan nem jelent nyereségszerzési célzatot, ugyanis a kölcsönszerződéseknek gazdasági haszonhúzója nem volt, számára a vagyoni előny kizárólag a BVK szerződésből eredő díjazást jelentették, a kölcsönszerződés adóssai kamatot sosem fizettek a trust részére. A felperesi értelmezéssel szemben a nyereségszerzési célzat megállapításánál annak volt jelentősége, hogy a vizsgált kölcsönszerződések milyen tartalommal jöttek létre, azokban a kölcsönnyújtás és a visszafizetés tekintetében a kamatkikötés rögzítésre került. A feltárt, azonosított kölcsönügyletek formai és tartalmi elemzésével kellett megállapítani az alperesnek és az elsőfokú bíróságnak a nyereségre törekvést, a vizsgált kölcsönügyleteknek alkalmasnak kellett lenniük a nyereségszerzési célzatra, annak megállapításához konkrét eredménynek, a kamat realizálásának nem kellett bekövetkeznie. Ez fogalmazódik meg a Kúria Kfv.I.35.220/2018/9. számú eseti döntésének [41] pontjában, miszerint az üzletszerűség megállapításához elegendő, ha kimutatható a nyereség-, illetve a vagyonszerzés elérésére való törekvés, a megvalósulásnak nem feltétele, hogy ezt a célt el is éri, tényleges vagyonszerzés keletkezzen. Ezért alaptalan az a felperesi érvelés, miszerint nyereségre nem tett szert, a perbeli esetben tehát kamat megfizetésére adott esetben nem került sor. Ugyanígy a Kúria Kf.VI.39.409/2021/10. eseti döntésének [36] pontja szerint az üzletszerűség megállapításának nem feltétele a nyereség realizálása, elegendő az is, ha a tevékenységet nyereség-, illetve vagyonszerzés céljából folytatják. Mindezekre figyelemmel a nyereségszerzési célzat fennálltát a felperes nem nivellálhatta az arra történt hivatkozással, hogy kamatra nem tett szert, egyedül a BVK szerződésbeli díjazásban részesült. A nyereségének fentiek szerinti hiányára hivatkozással úgyszintén alaptalanul érvelt az elsőfokú bíróság azon megállapításával szemben, miszerint a BVK szerződések mintegy eszközcsalelményére tekintettel ugyancsak megállapítható a nyereségszerzési cél. A kölcsönszerzési célzat a szerződések tartalmából egyértelműen megállapítható a kamatkikötésre figyelemmel, ez a célzat a nyereségszerzés megállapításához elegendő volt, ezért alaptalanul érvelt a felperes a fellebbezésében azzal, hogy a kedvezményezett a végső

haszonhúzója a bizalmi vagyonkezelésnek, ezért képtelenség, hogy saját magának fizessen kamatot, továbbá, hogy bizonyos esetekben a kölcsönszerződés jogosultjának és kötelezettjének személye azonossá vált. A haszonszerzési célzat a kölcsönügyletek tartalmából megállapítható volt és abból is kellett megállapítani, s nem azon kívül történetekből, ezért súlytalan maradt az a fellebbezési hivatkozás, hogy a kezelt vagyon nem rendelkezik önálló jogképességgel és az alperes olyan kölcsönügyletek kapcsán marasztalta a felperest, amely esetében a pénzeszközök nem képezték a felperes vagyonát.

[61] A rendszeresség törvénye kitétele kapcsán a felperes a fellebbezésében nem vitatta a Hpt. „Nagykommentár”-jának (kommentárirodalmi szerzői álláspont) rendszerességhez fűzött magyarázatában foglaltakat, miszerint rendszeresnek tekinthető a tevékenység, melyet egy gazdasági év alatt egy alkalomnál többször folytatnak. A fellebbezésében foglalt érvelésével a vizsgált 27 szerződésből 4 szerződést hivatkozott, mint amelyek az adott gazdasági évben egy megkötött szerződésnek minősülnek az adott kedvezményezettel, és nem teljesítik a fent részletezettek alapján a rendszeresség kritériumát. Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásának [44] bekezdésében helytállóan állapította meg, hogy a vizsgált időtartamban a felperes által megkötött összes kölcsönszerződést egymásra tekintettel összességében kellett értékelni, mindezek alapján a felperes 5 éven keresztül több alkalommal kötött kölcsönszerződéseket, az alperes jogsértőnek csak azokat az eseteket minősítette, amikor az egyes trustok kapcsán több kölcsönszerződés megkötésére is sor került. Nem kizárólag összességében volt megállapítható a rendszeresség, hanem az egyes trustokon belül kötött kölcsönszerződések tekintetében úgyszintén. A Kúria Kfv.I.35.142/2018/10. számú eseti döntésének [32] bekezdésében írtak szerint a rendszeresség szempontjából nem a szerződések, hanem az érintett követelések száma az irányadó. A rendszeresség szempontjából valamennyi ügyletet figyelembe kell venni, azokat együttesen kell értékelni. Az irányadó fenti bírói gyakorlat alapján tehát a rendszeresség megállapításánál az alperes – és az érvelését elfogadva az elsőfokú bíróság – helytállóan értékelte az egyes érintett trustok vonatkozásában, valamint összességében is a vizsgált időszakban megkötött kölcsönszerződéseket együttesen, melyek tekintetében figyelembe veendő, hogy a tényállásban rögzítettek szerint mintegy 29 milliárd forint összegben került pénzkölcsön nyújtására a kölcsönszerződésekkel. Mindezek alapján a vizsgált időszakban a szerződések száma, a követelés nagysága együttesen alkalmasak a rendszeresség törvényi feltételeinek megállapítására, ezzel szemben alaptalanul érvelt a fellebbezésében a felperes azzal, hogy a szerződések összességéből kiragadva néhány szerződés tekintetében a rendszeresség nem állapítható meg.

[62] A felperes a fellebbezésében a 6-11. számú kölcsönszerződések tekintetében az ott részletezett családi kapcsolatokra, a felperesben fennálló összes részesedésre figyelemmel tartotta megállapíthatónak a csoportfinanszírozás kivételi körbe tartozást, melynek értékelését álláspontja szerint az elsőfokú bíróság elmulasztotta. Az elsőfokú bíróság – a fent már részletezettek szerint – az ítéletének indokolásában a csoportfinanszírozás tekintetében helytállóan rögzítette, hogy a vállalkozások között létrejött kölcsönügyleteket helyesen sorolta az alperes a csoportfinanszírozás körébe, nem vállalkozások között megvalósult kölcsönszerződések tekintetében a csoportfinanszírozás megállapíthatósága önmagában kizárt. A 6-11. számú szerződések tekintetében a felperes magánszemélyekre hivatkozott, az elsőfokú ítélet helyes indokolása szerint nem vállalkozás részes felek tekintetében a csoportfinanszírozás megállapíthatósága kizárt, mindemellett a felperes a fellebbezésében

nem adta elő, hogy milyen jogszabályi rendelkezés alapján és miért tartoznának csoportfinanszírozási körbe a fenti kölcsönügyletek a fellebbezésben részletezett rokoni kapcsolatokra figyelemmel. Mindezekre figyelemmel nem járt el jogszerűtlenül az elsőfokú bíróság, amikor a fenti kölcsönügyletek tekintetében a felperes által hiányolt körülményeket nem értékelte és az alperes eljárását emiatt nem tartotta jogszabálysértőnek.

[63] A felperes a fellebbezésében kiemelte, hogy a 10. és 19. sorszámú szerződések tekintetében nem történt meg a kölcsönösszeg átadása, mely azonban mind a magánjogi szabályozás, mind a Hpt. értelmében a kölcsönügylet lényegi eleme, ezek a szerződések tehát nem képezhették volna a szankcionálás alapját. Ennek kapcsán a másodfokú bíróság visszautal az ügyletek kötelmi szempontú minősítése tekintetében fent már részletezettekre, miszerint az ügyleteket azok tartalma alapján kellett minősíteni, a kölcsönügylet lényegi elemeinek szerződésbe foglalása és a kamatkikötés alapján a kölcsönszerződések beazonosíthatóak voltak, az üzletszerűség feltételeinek fennállásánál is a kölcsönügyleteknek a kívánt cél elérésére való alkalmasságát kellett értékelni, ezért a minősítés szempontjából irreleváns az, hogy a fenti két esetben a kölcsönösszegek átadására ténylegesen nem került sor. Mindezekre figyelemmel alaptalanul érvelt a felperes a fellebbezésében azzal, hogy a fenti két kölcsönszerződés a szankció alapját nem képezhette.

[64] Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolása [40] bekezdésében helytállóan mutatott rá a vizsgálat tárgyára, miszerint a kölcsönnyújtási tevékenységet piacfelügyeleti szempontból kellett jogilag minősíteni, hogy azt a felperes engedély nélkül végezhet-e. A megtámadási perben az elsőfokú bíróság a keresetben foglaltakat helytállóan értékelte, a fellebbezés [101] és [102] pontjában foglalt hivatkozás tartalmi eltérést nem mutat, az elsőfokú bíróság azt értékelte, hogy a kölcsönnyújtás beleértelmezhető-e a bizalmi vagyonkezelési tevékenységbe, avagy attól elkülönült engedélyköteles tevékenység, amelyet a felperes engedély nélkül végzett. Mindebből következően alaptalanul érvelt a fellebbezésében a felperes azzal, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a keresetet, helytelenül határozta meg a per tárgyát, melyhez az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése esetén az EUB-iránymutatás segítségül szolgált volna. A fent részletezettek alapján az elsőfokú bíróság az ügy érdemében is helytállóan értékelte az alperes eljárását és állapította meg, hogy a felperes által végzett pénzkölcsönnyújtási tevékenység tekintetében az üzletszerűség fogalmi elemei maradéktalanul fennállnak, azt a bizalmi vagyonkezelési tevékenység mellett engedély nélkül, tiltott pénzügyi tevékenységként végezte a felperes. Mindebből eredően alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében a felperes arra, hogy az álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérően milyen helyes jogkövetkeztetésekre kellett volna jutnia az elsőfokú bíróságnak.

[65] A bírságalap tekintetében a felperes a fellebbezésében kifogásolta, hogy az alperes és az elsőfokú bíróság is tévesen minősítette a bírságalap részének azokat a kölcsönöket, amelyek tekintetében a tényleges folyósításra nem került sor. Ezen hivatkozását a felperes a fellebbezésében adta elő először, ilyen érvelést a keresete nem tartalmazott, arra az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott, ezért azt elsőként a fellebbezésében a Kp. 100. § (3) bekezdése sérelme nélkül nem tehetette meg. A Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet felülbírálatát végezheti el, ebből eredően olyan kérdésekben foglalhat állást, amely már az elsőfokú ítélet tárgya volt, amelyre a felperes a keresetében hivatkozott és amelyet az elsőfokú bíróságnak el kellett bírálnia. Mindezekre figyelemmel a bírságalap fiktív voltára történt fellebbezési hivatkozást és az elsőfokú ítélet indokolása hiányosságát ebben a körben a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálhatta.

[66] Az EUB előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét a felperes a fellebbezésében az elsőfokú eljárásban benyújtott tartalommal ismételtén előterjesztette a másodfokú bírósághoz címzetten. A kérelmet a másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 34. § a) pontja és Pp. 130. § (3) bekezdése alapján elutasította, melynek indokaként visszautal az előzetes döntéshozatali eljárás elsőfokú bíróság általi mellőzése kapcsán fent már kifejtettekre. A perbeli esetben az uniós jog értelmezésére nem volt szükség, az uniós jogi szabályokat átültető hatályos magyar jogszabályi rendelkezések alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogszerűségéről érdemben döntést hozhatott, az előzetes döntéshozatali kérelemben megfogalmazott kérdések a perbeli konkrét ügy EUB általi eldöntésére irányultak.

[67] A felperes a fellebbezésében nem adott elő olyan érvelést, amely az elsőfokú ítéletben foglalt álláspont megdöntésére alkalmas lenne, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[68] A Fővárosi Ítéltábla a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a pervesztes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, melynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdése, 82. § (3) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdése és 3. § (2) bekezdés c) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

[69] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja és az Itv. 46. § (1) bekezdésébe szerint mértékű fellebbezési illeték viselésére a felperes a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján köteles. A fizetendő illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé, figyelemmel a Pp. 358. § (2) bekezdésére is. Az illeték megfizetése során a közleményben fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltáblát, a bíróság ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Amennyiben a felhívásnak a megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

[70] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99.§ (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. június 4.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Bíró Péter s.k.	dr. Bendli Attila József s.k.
-----------------------	---------------------	-------------------------------

a tanács elnöke	előadó bíró	bíró
-----------------	-------------	------